

Tabell 5: Regional kursverksamhet

	Antal deltagare på Miljö & Hälsa					Antal deltagare på Natur & Kultur				
	Kommunen		Statliga	Privata	S:a	Kommunen		Statliga	Privata	S:a
	Tjm	Politiker	Mynd.	sektorn		Tjm	Politiker	Mynd.	sektorn	
Läraryrskursverksamheten	160	0	112	38	310	57	0	64	7	128

Regional kursverksamhet

Stockholms län	207	0	18	17	242	67	0	20	0	87
Uppsala län	40	0	9	8	57	23	0	10	2	35
Södermanlands län	48	0	11	2	61	13	0	15	1	29
Östergötlands län	40	0	30	0	70	18	0	12	0	30
Jönköpings län	60	1	13	3	77	33	0	22	2	57
Kronobergs län	29	0	7	5	41	13	0	17	1	31
Kalmar län	65	0	16	0	81	35	0	27	2	64
Gotlands län	18	0	3	0	21	8	0	7	0	15
Blekinge län	23	3	9	8	43	9	3	9	1	22
Skåne län	152	3	38	10	203	40	1	47	1	89
Hallands län	67	0	7	2	76	18	0	8	0	26
Västra Götalands län	208	2	42	8	260	67	1	57	2	127
Värmlands län	59	0	13	8	80	40	0	15	1	56
Örebro län	47	1	6	1	55	23	1	15	0	39
Västmanlands län	50	1	11	0	62	0	0	0	0	0
Dalarnas län	39	0	7	0	46	24	0	11	1	36
Gävleborgs län	63	0	0	3	66	26	0	12	1	39
Västernorrlands län	49	0	13	5	67	13	0	19	0	32
Jämtlands län	41	1	10	2	54	21	0	24	2	47
Västerbottens län	39	0	10	4	53	22	1	13	2	38
Norrbottens län	49	2	20	0	71	30	2	21	2	55
SUMMA	1 553	14	405	124	2 096	600	9	445	28	1 082
%	74	1	19	6	100	55	1	41	3	100

Tabell 6: Regional kursverksamhet

	Antal deltagare i Miljöbalken och den fysiska planeringen					Antal deltagare i Att använda miljöbalken				
	Kommunen		Statliga Mynd.	Privata sektorn	S:a	Kommunen		Statliga Mynd.	Privata sektorn	S:a
	Tjm	Politiker				Tjm	Politiker			
Läroutbildningen	75	0	100	13	188	116	0	121	18	255

Regional kursverksamhet

Stockholms län	151	2	30	0	190	62	1	2	0	65
Uppsala län	28	0	7	2	37	37	16	7	0	60
Södermanlands län	41	1	22	1	65	41	0	10	0	51
Östergötlands län	24	0	10	0	34	63	0	23	0	83
Jönköpings län	52	1	13	1	67	55	3	21	0	79
Kronobergs län	26	0	16	6	48	1 kurs nästa år				
Kalmar län	51	0	3	1	55	54	0	14	0	68
Gotlands län	15	0	4	0	19	20	0	9	0	29
Blekinge län	15	5	10	0	30	22	0	9	0	31
Skåne län	107	11	45	4	167					
Hallands län	28	1	10	0	39	48	0	12	1	61
Västra Götalands län	124	3	35	2	164	105	0	31	1	137
						Några kurser nov 99 - jan 00				
Värmlands län	68	5	14	4	91	62	1	16	3	82
Örebro län	40	0	0	0	40	48	0	11	2	61
Västmanlands län	15	0	3	0	180	0	0	0	0	0
Dalarnas län	33	0	9	1	43	1 kurs i dec				
Gävleborgs län	37	0	8	1	46	2 kurser i nov - dec				
Västernorrlands län	20	0	18	1	39	55	0	21	0	76
Jämtlands län	18	0	2	1	21	Kurs senare				
Västerbottens län	32	1	1	0	34	62	3	28	0	93
Norrbottnens län	38	2	11	6	57	64	2	24	1	91
SUMMA	1 040	32	369	44	1 492	911	26	359	26	1 322
%	70	2	25	3	100	69	2	27	2	100

**Tabell 7: Totalkostnadsberäkning av Miljöbalks-
utbildningen**

	Faktiska kostnader		Belastad arbetstid	
	stat	kommun	stat	kommun
Kurskostnader	Tkr		Tkr	
Kommittéanslag	8 150			
Expertgrupper, 3 sekreterare 4 mån å 30 tkr			360	
Expertgrupper, (160 + 40) sammanträdesdagar å 2 000 kr			320	80
Steg 1-utbildning				
3 lärare/dag i (90 + 20) kursdagar å 2 000 kr			180	40
Steg 2-utbildning				
35 000 elevdagar ger 1 000 kursdagar med 35 elever/kurs (8 000 från staten + 27 000 från kommunerna)				
2,5 lärare/dag i 1 000 kursdagar å 1 500 kr (1/2 kom. och 1/2 lst)			1 900	1 900
Kursomkostnader 900 kr/elevdag	7 200	24 300		
Elevernas arbetstid				
lärarna i steg 1 gick 3 700 (1 200+2 500) elevdagar å 1 500 kr			2 050	2 050
eleverna i steg 2 gick 35 000 elevdagar å 1 500 kr			12 000	40 500
SUMMA				
Kompendieförsäljning	-1 700			
TOTALT	13 650	24 300	16 810	44 570

Tabell 8: Kompendieförsäljningen till olika målgrupper 1999-11-29

	1:an	2:an	3:an	4:an	5:an	6:an	Lagtext	Hand- lägg.	Mynd- ansvar	Förord- ningar	Miljö- balks- träd
Regional utbildn.	6347	10389	2666	1329	1923	1495	9948	5734	5700	4271	4642
Länsstyrelser	184	415	118	96	67	33	253	180	185	254	49
Kommuner	405	1681	125	46	143	102	804	172	180	209	218
Myndigheter	810	1531	60	53	89	27	792	387	407	112	212
Företag (utom konsulter)	1116	1379	156	36	28	10	1098	404	367	566	469
Konsulter	1226	790	71	28	32	7	952	495	384	211	628
Bransch- organisationer	132	430	22	17	12	4	480	73	75	116	222
Utbildning	436	253	119	133	17	60	359	69	185	206	14
Privatpersoner	124	32	22	7	28	12	77	34	36	53	13
Summa sålda ex	10780	16900	3359	1745	2339	1750	14769	7548	7519	5998	6467
Tryckta ex	12000	20000	5000	3000	3000	5000	16500	8000	8000	8000	7000

Synpunkter på miljöbalken med följdbestämmelser

Under arbetet med att framställa kompendierna för Miljöbalks-utbildningen och i samband med själva utbildningen har en mängd frågor och synpunkter framförts avseende regelverkets utformning. Nedanstående synpunkter, som har sammanställts av Mia Jameson, har inte närmare utvärderats av kommittén. Kommittén är ändå övertygad om att sammanställningen kan vara ett värdefullt bidrag till den parlamentariska utredningen som är under tillsättning och vars uppgift blir att utvärdera miljöbalken.

Allmänt

Miljöbalkens bestämmelser och bestämmelser i förordningar och föreskrifter tillämpas och tolkas till stor utsträckning av människor utan djupare juridiska kunskaper. Det vore därför en fördel om bestämmelserna utformas och struktureras på ett sätt som är relativt fritt från juridiska spetsfundigheter. Det skulle också öka tydligheten om begrepp används konsekvent inom hela miljöbalkens område, detta skulle kanske kunna åstadkommas genom att man i första kapitlet samlar alla definitioner och sedan låter dessa gälla för alla regler i balken och dess förordningar/föreskrifter. På detta sätt skulle man också slippa upprepningar, vilket skulle minska textmassan.

Miljöbalken innehåller ett omfattande regelverk. I vissa fall finns det flera regler som innehåller liknande bestämmelser. För att öka överskådligheten av regelverket och därmed öka sannolikheten för att miljöbalken tillämpas på rätt sätt är det sannolikt en fördel om antalet bestämmelser kan reduceras. Detta går att göra utan att för den skull minska träffsäkerheten gentemot miljöbalkens mål.

Det vore bra om en viss bestämmelse i förordning eller föreskrift alltid skulle innehålla en hänvisning till den bestämmelse i lagtext eller annat som bestämmelsen bygger på eller har utfärdats enligt. Detta skulle göra det lättare för de som ska tillämpa lagstiftningen vid tolk-

ning av bestämmelsen och dessutom skapa tydligare struktur i uppbyggnaden av regelverket.

1 kap

Många personer som tillämpar miljöbalken glömmer bort att förvaltningslagen innehåller regler om hur ärenden ska handläggas. Saknas processuella regler i miljöbalken så är det förvaltningslagen som ska tillämpas. Att påminna om förvaltningslagens bestämmelser kan också vara ett sätt att öka förutsättningarna för att miljöbalken tillämpas på ett rättssäkert sätt. En ny paragraf i första kapitlet bör därför skapas.

Förslag på formulering: *Förvaltningslagens regler ska tillämpas vid myndigheternas handläggning av ärenden enligt denna balk, om ärendet inte ska handläggas enligt de särskilda regler som framgår av balken eller föreskrifter som utfärdats med stöd av denna.*

3 §

Andra stycket uppfattats av många som att miljöbalkens bestämmelser inte gäller där arbetsmiljölagen gäller. Ett flertal kommuner anser t.ex. att de inte behöver bedriva tillsyn enligt miljöbalkens bestämmelser i skolor eftersom arbetsmiljölagen gäller där. Naturligtvis är det så att t.ex. miljöbalkens allmänna hänsynsregler och regler om hur kemiska produkter ska märkas och hur avfall hanteras gäller även om arbetsmiljölagen gäller. Det vore värdefullt med ett förtydligande. Den aktuella paragrafen har fått återverkningar i specialmotiveringen till 29 kap 2 § (prop 1997/98:45 del 2 sid. 305). Där står att eftersom andra lagar tillämpas parallellt med miljöbalken så har straffbestämmelserna i lag om transport av farligt gods företräde inom den lagens tillämpningsområde framför 29 kap 2 §. Detta måste vara fel eftersom straffmaximum för brott mot lag om transport av farligt gods är ett år. Miljöbalkens bestämmelse innebär att man kan straffas om man inte vidtar vissa skyddsåtgärder oavsett om en myndighet krävt det eller inte, motsvarande när det gäller lag om transport av farligt gods förutsätter att ett föreläggande om åtgärder har meddelats.

2 kap

1 §

I bestämmelsen sägs att verksamhetsutövarens bevisbörda omfattar ”de förpliktelser som följer av detta kapitel” vid prövning och tillsyn. Tanken måste väl vara att det är verksamhetsutövaren som har bevis-

bördan för att alla tillämpliga materiella regler i miljöbalken samt förordningar och föreskrifter meddelade med stöd av balken följs. Här kan det vara bra med ett förtydligande ”de förpliktelser som följer av miljöbalken och förordningar och föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken iakttas”.

2 §

I förordning om kemiska produkter och biotekniska organismer finns i 5 § en uppmaning till Kemikalieinspektionen att meddela de ytterligare föreskrifter om kunskapskrav som behövs för tillämpningen av 2 kap 2 § miljöbalken med avseende på hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter och biotekniska organismer. 2 kap 2 § innehåller inget bemyndigande att utfärda en sådan föreskrift, däremot finns ett bemyndigande i 14 kap 9 § som vad sannolikt täcker in det som sägs i 5 § nämnda förordning.

4 §

Att det i 1 kap 2 § anges att 3 och 4 kap endast ska tillämpas i vissa sammanhang kan vara förvirrande när det i 2 kap 4 § sägs att ”För verksamheter och åtgärder som tar i anspråk mark- eller vattenområden annat än helt tillfälligt skall en sådan plats väljas som är lämplig med hänsyn till 1 kap 1 §, 3 kap och 4 kap”. 3 och 4 kap gäller ju alltid när det är fråga om att ändra användningen av ett område på ett mer ingripande sätt.

För att underlätta förståelsen av bestämmelsen men ändå ha kvar regeln om att en plats ska vara lämplig med hänsyn till balkens portalparagraf kan bestämmelsen ändras till *”För verksamheter och åtgärder som tar i anspråk mark- eller vattenområden annat än helt tillfälligt skall en sådan plats väljas som är lämplig med hänsyn till 1 kap 1 §. För all verksamhet och alla åtgärder skall en sådan plats väljas att ändamålet kan uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön”*.

8 §

Kopplingen till 10 kap och även 8 § i lag om införande av miljöbalken innebär att det kan uppfattas som att bestämmelsen i 2 kap 8 § endast gäller förorening av mark- och vattenområden samt byggnader och anläggningar. Om detta är syftet med bestämmelsen i 2 kap så bör den förtydligas så att det direkt i 2 kap 8 § framgår att det bara är nämnda föroreningar som avses. Om syftet med bestämmelsen är att man med ”skada eller olägenhet för miljön” menar något annat än ”förorening av mark- och vattenområden samt byggnader och anläggningar som är så förorenade att det kan medföra skada eller olägenhet för människors

hälsa eller miljön” så bör detta förtydligas på något sätt – specialmotiveringen ger inte mycket vägledning i detta fall (sid 25-26 i prop 1997/98:45 del 2). Det känns dessutom ologiskt att 2 kap 8 § endast avser skador och olägenheter för miljön, medan 10 kap handlar om skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

9 §

Första stycket bör kanske för tydlighetens skull kompletteras med en hänvisning till 19 kap 2 §. Om myndigheten inte kan lagstiftningen väldigt bra så kan det finnas risk att myndigheten själv tar ställning till att det föreligger särskilda skäl att bedriva verksamheten.

5 kap

3 §

Här råder en viss oklarhet om från vilken tidpunkt kommuner och myndigheter ska iaktta miljökvalitetsnormer vid planering och planläggning när det är så att en norm ska vara uppfylld vid en tidpunkt som ligger framåt i tiden. Ett förtydligande om hur det är tänkt kan underlätta detta.

4 §

Här sägs att ”verksamhet skall bedrivas så att miljökvalitetsnormer inte överträds”. Bestämmelsen kan ge den uppfattning att verksamhetsutövaren har ett ansvar för att bedriva verksamhet så att en miljökvalitetsnorm inte överträds. Så är dock inte fallet eftersom den som har tillstånd att bedriva en viss verksamhet ansvarar för att iaktta de begränsningar som följer av tillståndet när det gäller frågor som prövats. Skulle det vara så att verksamheten medverkar till att en miljökvalitetsnorm överskrids så behöver inte verksamhetsutövaren själv begränsa sin verksamhet. Om en miljökvalitetsnorm överskrids och detta beror på en eller flera verksamheter så måste istället någon myndighet agera i enlighet med bestämmelserna i 24 kap 5 och 7 §§.

6 kap

1 §

En ansökan om vissa tillstånd ska innehålla en MKB. Enligt 22 kap 1 § ska en ansökan i ett ansökningsmål innehålla en MKB enligt 6 kap,

enligt 21 kap 1 § är bl.a. ansökningar om återkallelse eller förbud mot fortsatt verksamhet och omprövning av villkor enligt 24 kap 3 respektive 5 §§ ansökningsmål. Detta innebär att den myndighet som ansöker om omprövning enligt någon av bestämmelserna i 24 kap 3 och 5 §§ måste upprätta en MKB - även om t.ex. ansökningen grundar sig på det förhållandet att ansökan görs för att verksamhetsutövaren vilselett prövningsmyndigheten. Reglerna i 6 kap verkar inte rikta sig till någon som inte ska bedriva en verksamhet, t.ex. en myndighet som begär att ett tillstånd upphävs. Om det är så att reglerna även riktar sig till myndigheter som initierar omprövningar så vore det en fördel om vissa av reglerna i kapitlet ändras eller förtydligas.

Är det inte så att reglerna riktar sig till myndigheter som initierar omprövningar så kan man förtydliga 1 § på t.ex. följande sätt: *En miljökonsekvensbeskrivning skall ingå i en ansökan om tillstånd att uppföra, driva eller ändra verksamheter som är tillståndspliktiga enligt 9, 11 och 12 kap eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken.*

4 §

Det vore naturligt att verksamhetsutövaren redan vid det tidiga samrådet utöver med länsstyrelsen och enskilda som kan vara särskilt berörda, samråder med berörd eller berörda kommuner. Kommunen har rimligen mycket att tillföra processen på ett tidigt stadium. En av anledningarna till detta är att ett tillstånd inte får meddelas i strid mot detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (16 kap 4 §). I väglagen och lag om byggande av järnväg omfattar fö det tidiga samrådet även kommun/-er.

10 §

Rimligen så är det den som ska upprätta MKB:n som också ska bekosta även det tidiga samrådet.

Texten behöver därför ändras t.ex. på följande sätt: *En miljökonsekvensbeskrivning, med det eller de samråd som föregår upprättandet av denna, skall bekostas av den som gjort en ansökan som avses i 1 § eller i annat fall är skyldig att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning.*

12 §

För att få en enhetlig tillämpning av denna bestämmelse i landet så kan det sannolikt vara en fördel om planeringsunderlagets innehåll, omfattning, form och inom vilken tid det ska kunna överlämnas till den som

enligt bestämmelsen ska kunna få del av det specificerades i t.ex. förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar.

Förordning om miljökonsekvensbeskrivningar

3 §

Det råder på vissa håll tveksamhet om vilka åtgärder som alltid ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det vore därför en fördel om det kunde förtydligas att det är nya verksamheter eller åtgärder som är förtecknade i bilaga 1 som alltid ska antas medföra betydande miljöpåverkan.

7 §

Sista meningen (Platsen för detta bör bestämmas i samråd med de berörda kommunerna) bör kunna strykas med tanke på att det är en fysisk person som förvarar akten i målet eller ärendet, se 22 kap 3 § och det i den bestämmelsen inte sägs att miljödomstolen ska samråda med berörd kommun (berörda kommuner) om vem som ska utses som aktförvarare.

Bilaga 1

Bilaga 1 bör uppdateras när t.ex. bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd uppdateras - för närvarande är texterna till SNI-koden -m1 inte den samma i de båda förordningarnas bilagor.

7 kap

7 §

I andra stycket står att ett beslut om dispens upphör att gälla under vissa förutsättningar efter en viss angiven tid. Eftersom dispenser enligt 16 kap 2 § kan tidsbegränsas så är det naturligtvis även så att en dispens upphör att gälla när den tidsbegränsning som eventuellt angetts har löpt ut. Möjligen är det en fördel att ange detta i denna bestämmelse eller så hänvisa till 16 kap 2 §.

7, 11, 18, 20 och 22 §§

I alla dessa bestämmelser finns regler om att dispens kan lämnas och här anges på samtliga ställen att dispens endast får meddelas om det finns särskilda skäl. 26 § i samma kapitel är dock av stor betydelse i

detta sammanhang, men det kan finnas risk att bestämmelsen glöms bort.

Det borde därför inte vara till någon nackdel om de aktuella paragraferna kunde kompletteras så att där står: *Dispens får endast medges om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.* 26 § kan då tas bort. Ett alternativ är att det i 26 § föreskrivs att det för att få dispens från områdesskyddsbestämmelser eller föreskrifter som meddelats för ett skyddat område alltid krävs särskilda skäl och att dispensen är förenlig med förbudets eller föreskriftens syfte. I de aktuella paragraferna kan då konsekvent hänvisas till 26 § istället.

Förordning om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

23 §

En ansökan om dispens måste alltid innehålla en redogörelse för vilka särskilda skäl som åberopas och hur verksamhetsutövaren anser att den sökta dispensen går att förena med förbundets eller föreskriftens syfte.

9 kap

5 §

De förbud, skyddsåtgärder, begränsningar och andra försiktighetsmått som kan meddelas i form av generella föreskrifter är sådana som innebär preciseringar av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. Detta bör förtydligas. Förordningar och föreskrifter som meddelas med stöd av balken i andra sammanhang, d.v.s. med stöd av andra bestämmelser än 9 kap 5 §, kan ju också innebära nya regler för miljöfarliga verksamheter.

Förhållandet mellan 9 kap 5 § och 24 kap 1 § kan skapa förvirring, se närmare kommentarer under 24 kap.

6 §

Uppräkningen i de tre punkterna känns onödig, rent av förvirrande eftersom dessa punkter inte stämmer överens med det som anges i 9 kap 1 § där ju begreppet "miljöfarlig verksamhet" har definierats.

Det borde räcka med att slå fast att *"Regeringen får föreskriva att det skall vara förbjudet att utan tillstånd eller innan anmälan har gjorts anlägga eller driva miljöfarlig verksamhet. Tillstånds- eller*

anmälningsplikt får också föreskrivas för ändring av miljöfarlig verksamhet om den ändras med avseende på tillverkningsprocess, reningsförfarande eller på något annat sätt och det inte är fråga om en mindre ändring."

Fjärde punkten i paragrafen innehåller ett bemyndigande att föreskriva om tillstånds- eller anmälningsplikt vid ändring av miljöfarlig verksamhet. I bestämmelsen anges att detta får föreskrivas om den miljöfarliga verksamheten ändras med avseende på tillverkningsprocess, reningsförfarande eller på något annat sätt och det inte är fråga om en mindre ändring. I 5 och 21 §§ förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd har regeringen angett vilka ändringar som ska vara tillstånds- respektive anmälningspliktiga. Dessa två paragrafer är dock formulerade på ett sätt som gör att det inte är helt lätt att förstå att bestämmelserna endast gäller om det inte är fråga om mindre ändringar – föreskriftsmöjligheten gäller ju endast för ändringar som inte är mindre. I 5 § sägs bl.a. att det är förbjudet att utan tillstånd ändra en verksamhet. Tillstånd krävs dock inte om ändringen är mindre och inte innebär att en olägenhet av betydelse för människors hälsa eller miljön kan uppkomma. Denna bestämmelse är utformad i enlighet med bemyndigandet i 9 kap 6 §. I 21 § sägs bl.a. att det är förbjudet att utan anmälan ändra en inrättning eller verksamhet av sådant slag som i bilagan har beteckningen A eller B och som inte kräver tillstånd enligt 5 § andra stycket. Denna formulering kan uppfattas så att alla ändringar som inte kräver tillstånd är anmälningspliktiga, trots att regeringen bara har ett bemyndigande att föreskriva anmälningsplikt för ändringar som inte är mindre.

Tredje punkten i 21 § borde därför formuleras "*ändra en inrättning eller verksamhet av sådant slag som i bilagan har beteckningen A eller B om det inte är fråga om en mindre ändring och den inte kräver tillstånd enligt 5 § andra stycket*". Anmälningsplikt kan alltså bara föreskrivas om det är fråga om en ändring som inte är mindre och den inte innebär att en olägenhet av betydelse för människors hälsa eller miljön kan uppkomma.

7 §

Här sägs att regeringen får föreskriva att det skall vara förbjudet att utan tillstånd eller innan anmälan har gjorts inrätta eller ändra avloppsanordningar eller andra inrättningar. Möjlighet att föreskriva om tillstånds- eller anmälningsplikt finns redan i 6 § för samma sak. Andra stycket i 7 § kan därför tas bort.

Sista stycket i 7 § bör då flyttas till 6 § istället, samtidigt som det ändras t.ex. på följande sätt: *Regeringen får överlåta åt kommunerna att meddela föreskrifter om tillstånds- eller anmälningsplikt för att in-*

rätta eller ändra avloppsanordningar eller andra inrättningar för omhändertagande av avloppsvatten.

Förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Rent generellt kan sägas att förordningen borde struktureras om så att det blir enklare att hitta i den. Förslagsvis görs detta så att det blir ett avsnitt om tillståndsplikt för miljöfarlig verksamhet, ett om anmälningssplikt för miljöfarlig verksamhet, ett om särskilda bestämmelser för att förebygga uppkomst av olägenhet för människors hälsa, ett om tillstånds- eller anmälningssplikt för verksamheter där frågor om att förebygga olägenhet för människors hälsa är särskilt viktiga, ett om bemyndiganden att meddela föreskrifter (kommunala och generella) och ett avsnitt som innehåller övriga bestämmelser.

En motsvarighet till 1 § i förordning om vattenverksamhet bör finnas även när det gäller miljöfarlig verksamhet. Det vore sannolikt bättre om bestämmelsen fanns i 17 kap, i anslutning till 17 kap 3 §, än att den finns i förordningarna.

2 §

Det är snarare i 5 och 21 §§ tillsammans med bilagan som det anges om en verksamhet eller åtgärd kräver tillstånd eller anmälan enligt 9 kap 6 § miljöbalken.

5 §

Se kommentarer till 9 kap 6 §.

Det råder tveksamhet vid vissa prövningsmyndigheter om ett tillstånd för en verksamhet som tidigare var B-anläggning och som numera är C-anläggning gäller och hur man ska förfara vid ändring av en C-anläggning som har tillstånd. De bestämmelser som finns i 5 och 21 §§ förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd föreskriver ju bara tillståndsplikt för A- och B-anläggningar och om anmälningssplikt i vissa fall för ändring av C-anläggning. Den som har ett tillstånd är enligt 24 kap 1 § skyddad mot ytterligare krav i frågor som omfattas av prövningen. Detta innebär rimligen att den som har ett tillstånd utan att behöva detta, får bedriva den verksamhet som omfattas av tillståndet med det skydd tillståndet ger och att ändringar av verksamheten ska hanteras enligt bestämmelserna i 21 §, d.v.s. de är anmälningsspliktiga om ändringen är av betydelse från störningssynpunkt. Här

behövs sannolikt kompletterande regler för att tydliggöra vad som ska gälla.

9 §

Meddelande om ansökan borde sändas till alla de myndigheter som enligt 22 kap 6 § har möjlighet att vara part i ärendet – d.v.s. inte bara till Naturvårdsverket, utan även till Kammarkollegiet, Räddningsverket och kommunen. Dessa myndigheter har knappast möjlighet att utnyttja sin partsroll om de inte får kännedom om ansökan.

10 §

Underrättelse om sammanträde i ärendet borde sändas till alla de myndigheter som enligt 22 kap 6 § har möjlighet att vara part i ärendet – d.v.s. inte bara till Naturvårdsverket, utan även till Kammarkollegiet, Räddningsverket och kommunen.

14, 17 och 21 §§

Dessa tre bestämmelser innehåller regler om anmälningsplikt för miljöfarlig verksamhet. Det är något otydligt om det är så att innehållet i dessa anmälningar i alla fallen regleras av 25 § eller inte. Om det är så att alla dessa anmälningar ska innehålla det som anges i 25 §, vad är det då som hindrar att dessa typer av verksamheter istället läggs in i bilagan till förordningen? Om det är så att det bara är anmälningar enligt 21 § som ska innehålla det som anges i 25 § bör detta tydliggöras på något sätt. Även de tillståndspliktiga anläggningarna (13 och 17 §§) skulle kunna finnas i bilagan.

15 §

Bestämmelsen medför att det krävs tillstånd att inrätta avloppsanordningar för upp till 25 personekvivalenter (pe) anslutning och tillstånd att inrätta avloppsanordningar för fler än 2000 pe anslutning. Båda dessa prövningar sker enligt i stort sett samma regler (19 kap 4 och 5 §§ med hänvisningar till 22 kap samt förvaltningslagen). För avloppsanordningar med mellan 25 och 1999 pe anslutning krävs enbart en anmälan med innehåll enligt 25 § förordningen och processuella regler i förvaltningslagen. Detta är inte rimligt eftersom det vid anläggandet av en avloppsanordning för t.ex. 1.500 pe inte torde krävas mindre anpassning till förhållanden i omgivningen, hänsynstagande m.m. än vid anläggandet av en avloppsanordning för 2 pe. För närvarande så ska t.ex. inte 3 och 4 kap miljöbalken tillämpas vid anläggandet av avloppsanordningar för mellan 25 och 2000 pe, men däremot för sådana som är mindre än 25 pe.

19 §

Bestämmelsen uppfattas olika av olika myndigheter och behöver förtydligas. Vissa myndigheter uppfattar det så att det krävs en ny tillståndsprövning vart femte år, andra att man har fem år på sig att uppföra anläggningen från det tillstånd meddelats men att man måste påbörja arbetena inom två år.

24 §

Enligt andra stycket får en kommunal nämnd hänskjuta en anmälan till länsstyrelsen. Frågan är då vad länsstyrelsen kan vidta för åtgärder i anledning av anmälan. Enligt 27 § ska ju myndigheten meddela föreläggande om försiktighetsmått eller förbud enligt miljöbalken om det behövs, eller förelägga verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd enligt 9 kap 6 § miljöbalken. Sådana beslut får enligt 9 kap 6 § och 26 kap 9 § fattas av tillsynsmyndigheten. Länsstyrelsen är inte tillsynsmyndighet för anläggningar vilka anmäls till en kommunal nämnd och bör därmed sakna möjlighet att använda sig av de angivna tillsynsverktygen.

25 §

För att förtydliga att bedömningen i ärendet ska göras utifrån miljöbalkens allmänna hänsynsregler i 2 kap borde det föreskrivas att anmälan ska innehålla en redovisning av hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap kommer att uppfyllas och därutöver de uppgifter, ritningar.....

Sista stycket i bestämmelsen tillämpas inte alls av vissa myndigheter enligt vad som framkommit vid Miljöbalksutbildningens sista utbildningsomgång. Det är också oklart om de olika myndigheterna har behov av att få de olika handlingarna. Enligt 26 § ska ju de statliga och kommunala myndigheter samt organisationer och enskilda som kan ha ett särskilt intresse i saken ges tillfälle att yttra sig över anmälan. Om tillsynsmyndigheten anser att detta behövs så kommer anmälan att skickas till de berörda. Det finns sannolikt inget behov av att anmälan därutöver skickas till andra myndigheter.

29 §

Här finns olika uppfattningar om huruvida bestämmelsen riktar sig till alla tillsynsmyndigheter eller inte. Är det kommunens nämnd för miljöfrågor som beslutar om rättelse eller handräckning så är det kommunen som får förskottera medel och då berörs inte de medel som Naturvårdsverket förfogar över. Av bestämmelsen framgår inte heller tydligt vad som gäller om Naturvårdsverket vid samrådet avstyrker – är tillsynsmyndigheten bunden av detta eller inte och vad händer om till-

synsmyndigheten beslutar trots att Naturvårdsverket avstyrkt? Värt att notera är också att 26 kap 17 och 18 §§ kan användas även när det är fråga om andra typer av verksamheten än sådana som omfattas av de särskilda bestämmelserna i 9 kap.

48 §

Känns något udda i sammanhanget, bestämmelsen borde kunna finnas i 32 kap.

Bilagan

Benämningen på de olika verksamheterna bör samordnas med beteckningar och definitioner i miljöbalken. Särskilt gäller detta kanske de typer av anläggningar som rör avfallshantering av olika slag. Som exempel kan nämnas att ”mellanlagring” (SNI-kod 90.002-4) enligt renhållningsförordningens bilagor är ett bortskaffnings- eller återvinningsförfarande och alltså enligt 15 kap 3 § hantering av avfall. Denna verksamhet skulle därmed också kunna klassas som 90.004-2 och då vara tillstånds- istället för anmälningspliktig.

De verksamheter som omfattas av lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (1999:381) finns förtecknade i slutet på bilagan. Dessa verksamheter har inte betecknats med A eller B och därmed är prövningsnivån inte given. Visserligen är det så att många av verksamheterna omfattas av punkter på andra ställen i bilagan – men inte alla.

10 kap

Förordning om miljöriskområden

Inga andra synpunkter än att det behövs gränsvärden för när förorenade massor som grävs upp vid efterbehandling av förorenade områden ska anses som farligt avfall. När det gäller t.ex. föroreningar i form av olja varierar tillsynsmyndigheternas bedömning av denna fråga mellan att så snart det finns olja är det fråga om farligt avfall till att halter under 10 % inte ska betraktas som farligt avfall.

11 kap

12 §

Det finns myndigheter som anser att om en vattenverksamhet gynnar vissa allmänna intressen (som t.ex. återskapande av våtmarker) så är

den inte tillståndspliktig. Här behövs kanske ett förtydligande eller en kommentar.

Förordning om vattenverksamhet mm

1 §

Denna bestämmelsen gäller inte bara vattenverksamhet. Det vore sannolikt bättre om bestämmelsen fanns i 17 kap, i anslutning till 17 kap 3 §, än att den finns i förordningarna.

3 §

Denna bestämmelse bör väl kunna vara aktuell även när det gäller miljöfarlig verksamhet? Bestämmelsen borde dock finnas i anslutning till 22 kap 6 § i miljöbalken i stället för i förordningen.

12 kap

1 §

Täkt är enligt definitionen i 9 kap 1 § miljöfarlig verksamhet och bestämmelserna om täkter borde därför kunna flytta till detta kapitel och prövningen ske på samma sätt som för annan tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet. Ett ytterligare skäl för detta är bestämmelserna i 24 kap 1 §. Ett tillstånd enligt 12 kap omfattas inte av den rättskraft som ett tillstånd enligt 9 kap eller 11 kap gör.

2-5 §§

Dessa bestämmelser bör i enlighet med vad som angetts ovan kunna flyttas till 9 kap, särskilda hänsynsregler finns redan där när det gäller avloppsvattenutsläpp.

6 §

Verksamheter och åtgärder som omfattas av kravet om anmälan för samråd måste följa de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap liksom alla andra verksamheter och åtgärder som omfattas av miljöbalken. I bestämmelsen ges dock tillsynsmyndigheten endast bemyndigande att förelägga om de åtgärder som behövs för att begränsa eller motverka skada på naturmiljön. Tillsynsmyndigheten har därutöver visserligen möjlighet att förelägga om andra åtgärder med stöd av bestämmelserna i 26 kap, men den tillsynsmyndighet till vilken anmälan för samråd ska

göras är ofta inte samma tillsynsmyndighet som är tillsynsmyndighet över den aktuella åtgärden eller verksamheten i andra hänseenden. Exempel: Anmälan för samråd enligt 12 kap 6 § ska göras till skogsvårdsstyrelsen om det är fråga om att anlägga en skogsbilväg. Skogsvårdsstyrelsen har då möjlighet att förelägga om åtgärder för att begränsa skada på naturmiljön, men inte om att t.ex. använda annat material i vägen än vad verksamhetsutövaren tänkt sig. Detta kan dock den kommunala nämnden göra eftersom vägen är miljöfarlig verksamhet för vilken den kommunala nämnden är tillsynsmyndighet.

Förordning om miljöhänsyn i jordbruket

Inga synpunkter på innehållet i förordningen. Det bör dock uppmärksammas att tillsynsmyndigheterna har betydligt större möjlighet att ta del av aktuella bestämmelser om de går att hitta på Internet - så är det med Naturvårdsverkets föreskrifter, men inte med Jordbruksverkets. Eftersom Jordbruksverket dessutom utfärdar ett förhållandevis stort antal föreskrifter varje år skulle tillsynsmyndigheternas möjlighet att kontrollera efterlevnaden av dem öka om de var allmänt tillgängliga via Internet.

14 kap

4 §

Definitionen av hantering bör samordnas med andra begrepp som används i miljöbalken och dess förordningar. I paragrafen talar man t.ex. om "omhändertagande, destruktion, konvertering". Detta är företeelser som innebär hantering av avfall. De tre orden bör bytas ut mot "återvinning, bortskaffande", vilket är de begrepp man talar om när det gäller hantering av avfall (15 kap 3 §).

7 §

Bestämmelsen saknar bemyndigande att meddela de föreskrifter som behövs för tillämpningen av bestämmelsen, vilket däremot finns i 7 § förordning om kemiska produkter och biotekniska organismer.

8 §

Att bestämmelserna i 14 kap och Kemikalieinspektionens föreskrifter om produktinformation uppfylls är centrala för att korrekt information om kemiska produkter och biotekniska organismer överförs till de som

använder produkterna. Erfarenheter från Miljöbalksutbildningens kurser visar dock att den produktinformation som finns ute hos användarna av kemiska produkter och biotekniska organismer ofta är bristfällig. Det vore därför en fördel om det på något sätt ytterligare tydliggörs vem som har ansvar för att utöva tillsyn över den som yrkesmässigt tillverkar, för in eller överläter kemiska produkter eller biotekniska organismer och vad denna tillsyn särskilt ska syfta till.

Bestämmelsen saknar bemyndigande att meddela de föreskrifter som behövs för tillämpningen av bestämmelsen, vilket däremot finns i 8 § förordning om kemiska produkter och biotekniska organismer.

Förordning om kemiska produkter och biotekniska organismer

5 §

Bestämmelsen borde snarare innehålla hänvisning till 7 och 8 §§ i 14 kap istället för till 2 kap 2 §.

5 och 6 §§

Bestämmelserna innehåller bemyndiganden att meddela föreskrifter relaterade till 2 kap 2, 3 och 6 §§. Eftersom tillstånd till miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet omfattas av rättskraften i 24 kap 1 § och det vid den prövningen särskilt slås fast vad som ska gälla för de aktuella verksamheterna utifrån de allmänna hänsynsreglerna hade det kanske varit tydligare om 5 och 6 §§ i stället innehöll bemyndiganden att meddela föreskrifter relaterade till 14 kap. Anledningen är att 2 kap 2, 3 och 6 §§ inte nämns bland de regler som kan innebära att tillstånd bl.a. begränsas eller förenas med ändrade eller nya villkor.

14 och 18 §§

I den förstnämnda paragrafen talas om livsfarliga och särskilt farliga kemiska produkter, i den andra om livsfarliga eller mycket farliga kemiska produkter. De båda bestämmelserna hänger dock ihop och de använda begreppen bör därför vara de samma i båda fallen.

15 kap

18 §

Att det i första stycket står "grävas ned" uppfattas av många som att bestämmelsen i andra stycket innebär att det är fritt fram för fastighets-

ägare att gräva ned hushållsavfall på den egna fastigheten. Bestämmelsen torde vara till för att fastighetsägare ska kunna ha möjlighet att själv kompostera avfall om det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön samt att sådana fastigheter som befinner sig utanför det hämtningsområde som kommunen angett i sin lokala renhållningsordning ska ha laglig möjlighet att själv bortskafter eller återvinna sådana fraktioner av hushållsavfallet som kan bortskafter eller återvinnas utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. "Grävas ned" bör tas bort eftersom detta inte är ett långsiktigt bra sätt att bortskafter hushållsavfall.

21 §

I bestämmelsen bör det förtydligas att kommunen i renhållningsordningen anger hur innevånarna själva får transportera sitt hushållsavfall till olika angivna platser. Bestämmelsen gäller ju bara för det hushållsavfall som kommunen anser sig behöva transportera till en behandlingsanläggning för att tillgodose skyddet för människors hälsa och miljön och enskilda intressen (15 kap 8 §). Annat hushållsavfall (och annat avfall som kommunen frivilligt tagit på sig ansvar för att transportera bort) får transporteras till insamlingsstationer, avfallsanläggningar o.dyl.

31 §

I paragrafen anges att dumpning är förbjudet. Punkten 90.007-1 i bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd omfattar bl.a. uppläggning/utsläpp av fast avfall i vattenområde. Hur kan detta vara möjligt när dumpning är förbjuden?

Förordningar rörande avfall

Rent allmänt kan sägas att det ur flera synpunkter vore en fördel om renhållningsförordningen, förordningen om farligt avfall, förordning om batterier och förordning om spillolja kunde slås ihop till en förordning. Skälen till detta är att tydligheten rörande vad som gäller i en viss situation skulle öka och att reglerna därmed blev tydligare (förslag på hur det skulle kunna se ut kan tas fram).

Exempelvis så skulle risken för att man inte uppmärksammar att det är farligt avfall som uppkommer minska om förteckningen över avfall ställdes upp på följande sätt:

EWC-kod	Avfall (avfallstyper i fet stil klassificeras som farligt avfall)
20	Hushållsavfall och liknande handels-, industri- och institutionsavfall, även separat insamlade fraktioner
20 01	Separat insamlade fraktioner
20 01 09	Olja och fett (ätliga oljor och fetter är inte farligt avfall)
20 01 10	Kläder
20 01 11	Textilier
20 01 12	Färg, tryckfärg, lim och hartser
20 01 13	Lösningsmedel
20 01 14	Syror
20 01 15	Basiskt avfall
20 01 16	Rengöringsmedel
20 01 17	Fotokemikalier

Det vore också en fördel om bilagorna 4 till renhållningsförordningen och förordningen om farligt avfall där ”bortskaffningsförfaranden” förtecknad hade samma innehåll. Båda bilagorna har sitt ursprung i ett och samma EG-direktiv.

	Bilaga 4 Renhållningsförordningen	Bilaga 4 Förordningen om farligt avfall
D1	Deponering i eller på marken (t.ex. avfallsupplag).	Deponering på eller under markytan (t.ex. på avfallsupplag).
D2	Jordförbättring (t.ex. biologisk nedbrytning av flytande avfall eller slam i jord).	Behandling i markbädd (t.ex. biologisk nedbrytning av flytande avfall och slam i jord).
D3	Djupinjektering (t.ex. injektering av pumpbart avfall i brunnar, saltgrottor eller naturligt förekommande magasin).	Djupinjicering (t.ex. insprutning av pumpbart avfall i källor, saltgruvor eller naturligt förekommande förvaringsrum).
D4	Fyllnadsmassor (t.ex. användningar av flytande avfall eller slam som fyllnadsmassor i gropar, dammar och bassänger).	Invallning (t.ex. av flytande avfall och slam i dagbrott, dammar eller laguner).
D5	Särskilt anlagda upplag (t.ex. placering i avskärmade separata celler som kapslas och isoleras från varandra och från den omgivande miljön).	Särskilt utformad markdeponering (t.ex. placering i inklädda, separata förvaringsutrymmen som är täckta och avskilda från varandra och från den omgivande miljön).
D6	Utsläpp till andra vatten än hav/oceaner.	Utsläpp av fast avfall till andra vatten än hav och oceaner.
D7	Utsläpp till hav/oceaner, inkl. deponering under havsbotten.	Utsläpp till hav och oceaner inklusive deponering under havsbotten.
D8	Biologisk behandling som inte anges på annat ställe i denna bilaga och som resulterar i slutliga föreningar eller blandningar samt as om hand med användning av något av de förfaranden som är numrerade D1-7 och D9-12.	Sådan biologisk behandling som inte annars anges i denna bilaga och som leder till en slutprodukt i form av föreningar eller blandningar som bortskaffas med ett förfarande som avses i denna bilaga.
D9	Fysikalisk-kemisk behandling som inte anges på något annat ställe i denna bilaga och som resulterar i slutliga föreningar eller blandningar som omhändertas med användning av något av de förfaranden som är numrerade D1-8 och D10-12 (t.ex. avdunstning, torkning eller kalcinering).	Sådan fysikalisk-kemisk behandling som inte annars anges i denna bilaga och som leder till en slutprodukt i form av föreningar eller blandningar som bortskaffas med ett förfarande som avses i denna bilaga (t.ex. avdunstning, torkning, kalcinering).
D10	Förbränning på mark.	Förbränning på land.
D11	Förbränning till havs.	Förbränning till havs.
D12	Slutförvaring (t.ex. placering i behållare i en gruva).	Permanent lagring (t.ex. placering av behållare i en gruva).
D13	Sammansmältning eller blandning före omhändertagandet med användning av något av de förfaranden som är numrerade D1-D12.	Sammansmältning eller blandning före behandling med ett förfarande som avses i denna bilaga.
D14	Omförpackning före omhändertagande med användning av något av de förfaranden som är numrerade D1-D13.	Omförpackning före behandling med ett förfarande som avses i denna bilaga.
D15	Lagring före omhändertagande med användning av något av de förfaranden som är numrerade D1-D14 (utom tillfällig lagring, före insamling, på den plats där det produceras).	Lagring innan ett förfarande som avses i denna bilaga tillämpas, utom tillfällig lagring före insamling som sker på den plats där avfallet har uppkommit.

Renhållningsförordningen

3 §

I paragrafen konstateras inledningsvis att deponering är ett bortskaffningsförfarande. Sedan sägs att som deponi anses bl.a. inte en plats där avfall lagras innan det återvinns eller behandlas - om lagringen sker för en kortare period än tre år - eller lagras innan det bortskaffas - om lagringen sker för en kortare period än ett år. Av detta kan man dra slutsatsen att med deponi avses en plats där avfall lagras för längre period än tre år innan det återvinns/ behandlas eller för längre period än ett år innan det bortskaffas. Så uppfattas också bestämmelsen allmänt.

Enligt punkt D1 i bilagorna 4 till förordningen om farligt avfall och renhållningsförordningen är deponering alltid ett bortskaffningsförfarande. Lagring före återvinningen eller behandlingen (punkt 2 i 3 § renhållningsförordningen) kan vara antingen en återvinningsåtgärd (R13 i bilaga 3 till renhållningsförordningen och bilaga 5 till förordningen om farligt avfall) eller ett bortskaffningsförfarande (D15 enligt bilagorna 4 till båda förordningarna) beroende på om avfallet ska återvinnas eller om den framtida behandlingen är ett återvinnings- eller ett bortskaffningsförfarande.

Genom definitionen i 3 § renhållningsförordningen kan man alltså "tvinga" ett återvinningsförfarande (R13) att bli ett bortskaffningsförfarande (D1). Detta känns inte alls logiskt.

Man får inte heller glömma bort att en lagring före återvinning eller bortskaffning inte alltid är en lagring som man vet hur man ska klassa. Det kan vara oklart om ett avfall som lagras i slutändan ska återvinnas eller bortskaffas eftersom man kanske lagrar det i avvaktan på att en viss behandlingsmetod som kanske innebär återvinning ska bli tillämplig men när metoden kommer i drift är så dyr att man väljer en annan behandling som kanske innebär bortskaffning.

Det hade känts enklare att säga att deponering är ett bortskaffningsförfarande och att man sedan knyter särskilda regler – t.ex. tillståndsplikt eller anmälningsplikt - till lagring av viss typ, omfattning och varaktighet men att man låter lagringen vara just lagring i avvaktan på återvinning eller bortskaffning.

5 §

Definitionen av brännbart avfall bör sannolikt ses över innan reglerna i 26 § träder i kraft, de flesta material brinner om man hettar upp dem tillräckligt mycket.

7 §

I andra stycket står ”endast farligt avfall som inte är hushållsavfall”. I första stycket anges dock att bestämmelsen bara får tillämpas beträffande annat avfall än hushållsavfall.

16 §

Bestämmelsen uppfattas av många som onödig och den tillämpas sannolikt inte fullt ut.

29 och 31 §§ och motsvarande bestämmelser i förordningen om farligt avfall.

De båda förordningarna innehåller krav om tillstånd för att transportera avfall. I båda fallen är tillstånden personliga och innebär en prövning av om sökanden har personella, tekniska och ekonomiska resurser för att på ett riktigt sätt kunna hantera avfallet. Båda tillstånden har alltså samma prövningsgrunder. Den som ska transportera avfall yrkesmässigt måste dessutom ha tillstånd att bedriva yrkesmässig trafik. Om avfallet är farligt gods så krävs också tillstånd enligt lag om transport av farligt gods - ADR-S bestämmelser. Vid transporten måste också regler om säkring av last mm i trafikförordningen (1998:1276) följas. Det är rimligt att den som har tillstånd att transportera avfall också ska anses ha tillstånd att transportera farligt avfall och tvärt om – under förutsättning att transportören uppfyller de krav som gäller för respektive transport.

36 §

Det skulle kanske vara en fördel om det för annat avfall än farligt avfall gällde motsvarande krav på att föra anteckningar över avfallshandlingen och spara dem viss tid som gäller enligt förordningen om farligt avfall. En sådan skyldighet skulle också underlätta kommunernas avfallsplanering och ge underlag för planering av nya återvinnings- och bortskaffningsanläggningar.

Förordning om farligt avfall

3 §

I bestämmelsen anges att förordningen bl.a. inte ska tillämpas när farligt avfall ingår som *beståndsdel* i hushållsavfall enligt 15 kap 2 § miljöbalken. Vad som menas med ”ingår som beståndsdel i” har inte definierats. I bilaga 2 till förordningen, d.v.s. där sådant avfall som alltid är farligt avfall räknas upp, finns en kategori avfall (20) som be-

nämns "hushållsavfall och liknande handels-, industri- och institutionsavfall, även separat insamlade fraktioner". Under rubriken 20 01 - separat insamlade fraktioner - har sedan olika avfallskoder angetts. Om ett farligt avfall sorteras ut från hushållsavfallet, t.ex. ställs bredvid den ordinarie soptunnan, så kan det knappast anses ingå som beståndsdel i hushållsavfallet. Det utsorterade avfallet är då "insamlat" enligt definitionen i 2 § renhållningsförordningen (insamling=uppsamling, sortering eller blandning av avfall för vidare transport). Slutsatsen av detta blir att farligt avfall som ligger i soppåsen inte omfattas av reglerna i förordningen om farligt avfall medan farligt avfall som sorterats ut gör det.

Här bör man fundera över om man inte ska skilja på hushållsavfall som uppkommit i privata bostäder och sådant som uppkommer i yrkesmässig verksamhet. Hushållsavfall är enligt 15 kap 2 § avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet. I propen (sid 185 del 2) finns exempel på vad som räknas till hushållsavfall och vilka andra verksamheter som kan tänkas alstra motsvarande avfall som alstras i hushållen. Detta innebär att om det uppkommer färgrester, oljeavfall, bekämpningsmedelsavfall och lysrör vid en stor restaurang så är det hushållsavfall som alstras. Om detta avfall läggs tillsammans med övrigt hushållsavfall så är det inte farligt avfall. Det kan inte vara rimligt sett utifrån miljöbalkens tillämpningsanvisning i 1 kap 1 § att genom reglerna göra det administrativt enklare för en avfallsalstrare att låta bli att sortera ut farligt avfall än att sortera ut det. Att blanda farligt avfall med annat avfall strider dessutom mot reglerna i 5 § förordningen.

Bestämmelsen i 3 § skulle kunna formuleras om enligt följande: *"Denna förordning skall inte tillämpas 1. när farligt avfall ingår som beståndsdel i hushållsavfall som uppkommit privata bostäder, eller 2. när oljehaltigt....."* (hänvisningen till 15 kap 2 § behövs inte eftersom detta redan framgår av 1 § förordningen).

4 §

Bestämmelser om hantering finns utöver i de regler som räknats upp t.ex. i 2 kap miljöbalken - grunden för allt som omfattas av miljöbalkens regler, förordning om spillolja och förordning om batterier. Det vore kanske en fördel om man i bestämmelsen endast erinrar om de regler utanför miljöbalken där det finns bestämmelser om hantering av avfall - en sådan uppräkningslista måste dock vara fullständig, annars kan den lika gärna utgå.

9 §

Den som transporterar farligt avfall ska föra vissa anteckningar. Vad som är en transport har dock inte definierats. Som bestämmelsen är utformad gäller anteckningsskyldigheten vid alla transporter och inte bara vid sådana som utförs av den som har tillstånd eller som har anmält att den avser att transportera farligt avfall. Är det meningen att privatpersoner som kör farligt avfall från hemmet till insamlingsstationen ska föra anteckningar om transporten?

20 §

Det finns ett brett önskemål om att även transporter av förbrukade lysrör ska undantas från kraven på tillstånds- eller anmälningsplikt.

22 §

"Mellanlagras" bör kunna strykas eftersom mellanlagring ingår i begreppen återvinning (i form av kod R13) och bortskaffning (i form av kod D15).

25 §

Den som ska återvinna eller mellanlagra farligt avfall måste ha tillstånd enligt 9 kap 6 §. Vid en sådan tillståndsprövning fastställs de tekniska krav som ska gälla för verksamheten. Ett sådant tillstånd har rättskraft enligt 24 kap 1 §. Detta betyder att de tekniska förutsättningarna inte kan prövas igen vid prövning enligt förordningen om farligt avfall. Bestämmelsen om att tillstånd endast får beviljas om sökanden visar att de har personella, tekniska och ekonomiska förutsättningar att hantera avfallet på ett visst sätt bör därför kunna ändras så att prövningen endast omfattar sökandens personella och ekonomiska förutsättningar.

27 §

Kraven på innehåll i ansökan bör modifieras utifrån kommentaren till 25 §.

29 §

I andra stycket står att om en miljöfarlig verksamhet har prövats enligt 9 kap eller 17 kap miljöbalken, skall de frågor som regleras i tillstånd enligt angivna kapitel inte prövas på nytt. Detta är en inte helt fullödig upplysning eftersom ett tillstånd enligt 9 kap omfattas av rättskraften i 24 kap 1 § där det anges att ett tillstånd gäller mot alla (alltså även en senare prövningsmyndighet) såvitt avser frågor som prövats i domen eller beslutet. Vid prövningen enligt förordningen farligt avfall *får* inte frågor som regleras i tillstånd enligt 9 kap prövas på nytt. Bestäm-

melsen borde kunna strykas. En parentes i sammanhanget är kanske att det inte meddelas tillstånd enligt 17 kap.

31 och 32 §§

Bestämmelsen borde finnas i förordning om tillsyn enligt miljöbalken istället.

34 §

Bestämmelsen kan strykas, motsvarande bestämmelse gäller för allt som omfattas av balken enligt 26 kap 9 §.

Bilaga 2

Tillsynsmyndigheterna och verksamhetsutövarna saknar kriterier för när uppgrävda massor ska anses som farligt avfall, när det gäller olja så varierar bedömningarna för närvarande mellan 300 och 100.000 mg/kg TS. Det finns även andra avfall där det finns behov av att definiera när det är farligt avfall eller inte.

Förordning om batterier

22 § Det är inte logiskt att transport av kasserade blybatterier inte omfattas av tillståndsplikten i förordningen om farligt avfall eftersom blybatterier inte är direkt riskfria att transportera.

Förordning om spillolja

5 § Punkt 5 behövs inte, motsvarande bestämmelse finns i 5-7 §§ förordningen om farligt avfall.

16 kap

Det vore en fördel om det i detta kapitel kunde tydliggöras att det finns två huvudtyper av prövning enligt miljöbalken: en som innefattar en prövning av en viss verksamhet på en viss plats och en som innefattar en prövning av en verksamhetsutövars personliga förutsättningar i vissa avseenden. Den första typen av prövning resulterar i ett tillstånd eller ett beslut där någon tillåts att göra något på en viss plats, om verksamheten överläts till någon annan fortsätter tillståndet eller beslutet att gälla. Många sådana här tillstånd omfattas av rättskraften i 24 kap 1 §.

Exempel på sådan prövning är tillstånd enligt 9, 11 och 12 kap samt dispens från strandskyddsbestämmelser. Bedömningarna vid denna typ av prövning grundar sig på de allmänna hänsynsreglerna och de särskilda hänsynsregler som gäller för verksamheten, vid prövningen ska 3 och 4 kap tillämpas. Den andra typen av prövning resulterar i ett tillstånd där en viss person tillåts att göra en viss sak, om någon annan ska göra samma sak krävs ett nytt tillstånd. Tillstånden omfattas inte av rättskraften i 24 kap 1 §. Exempel på sådan prövning är tillstånd enligt 14 § förordningen om kemiska produkter och biotekniska organismer, 21 och 22 §§ förordningen om farligt avfall samt 15, 17 och 18 §§ artskyddsförordningen. Bedömningarna vid denna typ av prövning grundar sig främst på särskilda regler i respektive förordning, vid prövningen tillämpas inte 3 och 4 kap.

Enligt uttalanden i miljöbalkspropositionen har prövningen samordnats i och med miljöbalken. Det som skett är endast att prövningen av miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet samordnats, d.v.s. dessa prövningar sker i stort sett enligt samma regler. När det gäller annan prövning så är den inte samordnad på annat sätt än att bestämmelserna i 16 kap och vissa bestämmelser i 24 kap (3 §) gäller för alla typer av prövning. Här måste gå att göra något för att fullfölja intentionerna att samordna prövningen. Förslag kan lämnas.

6 §

Här saknas system för att ge prövningsmyndigheterna uppgifter om vilka personer som inte har fullgjort sina skyldigheter i de olika avseendena. Bestämmelsen kan därför komma att tillämpas på ett sätt som inte är konsekvent.

17 kap

1 §

En anläggning som behandlar upp till 20 000 ton farligt avfall per år är en B-anläggning, ändå ska den tillåtlighetsprövas av regeringen eftersom det i punkt 10 anges en gräns på 10 000 ton.

19 kap

4 §

Den fjärde punktens text är fullkomligt obegripligt formulerad, även om man kan förstå vad som menas. Texten bör tas bort eller skrivas om så att den blir begriplig.

20 kap

Av bestämmelserna i 20 kap framgår inte närmare till vilken miljödomstol tillsynsmyndigheten ska vända sig för att få ett vite utdömt. Däremot sägs i 20 kap 8 § att mål om utövade av miljöfarlig verksamhet, vattenverksamhet, vatten anläggningar och ersättning vid vattenverksamhet prövas av den miljödomstol inom vars område verksamheten i huvudsak bedrivs. Enligt 20 kap 3 § miljöbalken ska fråga om utdömande av vite efter särskild talan handläggas enligt reglerna i rättegångsbalken om åtal för brott för vilket strängare straff än böter inte är föreskrivet. Enligt 19 kap 1 § rättegångsbalken ska brott mål handläggas av domstolen på den ort där brottet förövades. Detta bör betyda att tillsynsmyndigheten vänder sig till miljödomstolen inom vars område föreläggandet har överträtts. Alla tillsynsmyndigheter kan rimligen inte känna till detta, det är därför lämpligt att det t.ex. i 20 kap 8 § införs ett tillägg.

3 §

Att frågor om utdömande av vite ska handläggas enligt reglerna i rättegångsbalken om åtal för brott för vilket svårare straff än böter inte är föreskrivet har fått många tillsynsmyndigheter att säga att de inte kan använda sig av vite som verktyg i tillsynsarbetet. Man undrar över hur regeringens uttalanden i miljöbalkspropositionen om att viten i högre grad ska användas av tillsynsmyndigheterna och att vitena ska vara verksamma verktyg stämmer överens med det krångel (kostnader och byråkrati) det innebär att ändra det praktiska förfarandet vid utdömande av vite från ett skriftligt till ett muntligt förfarande. Det är ofta så att ett föreläggande förenas med ett vite på ett relativt lågt belopp, kostnaderna för att få ett sådant vite utdömt är ofta mycket högre än själva vitet. Dels tar de flesta (inte alla!) miljödomstolarna ut en ansökningsavgift på 450 kr, dels måste myndigheten infinna sig till huvudförhandling och det kostar arbetstid och resekostnader. Visserligen håller vissa miljödomstolar huvudförhandling på plats, men inte alla. Om myndigheten förlorar målet så måste också motpartens rättegångs-

kostnader betalas. Reglerna om hur viten ska dömas ut och rutinerna hos miljödomstolarna vid hantering av vitesmål bör ses över.

9 §

Bestämmelsen om att ett ärende som överklagas till miljödomstol ska prövas av den miljödomstol inom vars område myndigheten som först prövat frågan är belägen är inte praktisk. Om en miljödomstol prövat en viss anläggning som ligger inom domstolens domkrets så kan ett tillsynsbeslut rörande anläggningen överklagas till en annan miljödomstol om tillsynsmyndigheten har sitt säte inom en annan miljödomstols domkrets. Situationen är inte hypotetisk. Det borde vara en fördel om en viss miljödomstol överprövar ärenden som rör anläggningar som fysiskt befinner sig inom domstolens domkrets, anledningen är att miljödomstolen har uppgifter om anläggningar och verksamheter inom sin domkrets lätt tillgängliga och kanske till och med har kunskap om den aktuella anläggningen.

22 kap

1 §

Exempel på ansökningsmål är när någon av de myndigheter som räknas upp i 24 kap 7 § ansöker om att tillstånd för en verksamhet ska återkallas på grund av att verksamhetsutövaren vid tillståndsprövningen lämnat felaktiga uppgifter och därmed erhållit sitt tillstånd på felaktiga grunder (24 kap 3 § punkt 1). Behövs verkligen en MKB enligt 6 kap vid denna prövning? Enligt 22 kap 1 § punkt 2 ska en sådan ingå i ansökan, men bestämmelserna i 6 kap riktar sig till verksamhetsutövaren. Är det inte så att ansökan ska innehålla en MKB i sådana fall borde texten i andra meningen ändras till exempelvis "Den skall i förekommande fall innehålla".

10 §

Det vore kanske mer tydligt att tala om yrkanden och yttranden rörande ansökan än om synpunkter. Ska den som lämnar in ett yrkande eller ett yttrande sända ett exemplar av detta till sökanden eller är detta miljödomstolens uppgift?

Sannolikt är det miljödomstolens uppgift, sista meningen i bestämmelsen bör då kanske tydliggöras och få följande lydelse: "*Ett exemplar skall av miljödomstolen sändas till den sökande.*"

24 kap

1 §

Enligt bestämmelsen gäller ett tillstånd för miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet mot alla såvitt avser frågor som har prövats i domen eller beslutet. Bestämmelsens utformning innebär att en täkt - som visserligen är miljöfarlig verksamhet, men som prövas av länsstyrelsen enligt 12 kap - inte omfattas av rättskraften. Detta är sannolikt inte meningen.

Syftet med bestämmelsen är sannolikt (med beaktande av tidigare lagstiftning och vad som föreskrivits i de EU-direktiv som är grundläggande för bestämmelsen) att den som fått ett tillstånd att bedriva en verksamhet som bedrivs på en viss plats och som innebär långsiktig påverkan av olika grad på människors hälsa och miljön och som investerat i relativt omfattande skyddsåtgärder, ska kunna bedriva verksamheten på den aktuella platsen. Syftet är inte att verksamhetsutövaren ska slippa att följa de skärpta regler som kan komma att införas under tiden som verksamheten bedrivs och som kan beröra verksamheten. Exempel på sådana regler är regler som rör kemiska produkter och biotekniska organismer, regler som rör avfall och regler som utfärdas på grund av EU-direktiv. Eftersom alla EU-direktiv inte omformas i föreskrifter meddelade med stöd av 9 kap 5 § finns det sannolikt ett behov av att tydliggöra att ett tillstånd kan begränsas eller förenas med ändrade nya villkor, eller återkallas och fortsatt verksamhet förbjudas i anledning av implementering av ett EU-direktiv.

Det mest väsentliga som slås fast när tillstånd lämnas till miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet är om anläggningen är förenlig med bestämmelserna i 3 och 4 kap samt de skyddsåtgärder som ska föreskrivas med stöd av 2 kap. Detta bör göras tydligare.

Det finns en lång rad bestämmelser i själva balken, i balkens förordningar och i myndighetsföreskrifter (t.ex. i 14 kap, i renhållningsförordningen, batteriförordningen, förordningen om farligt avfall, KemI:s, Jordbruksverkets och NV:s föreskrifter) som rimligen slår igenom 24 kap 1 §. Den som t.ex. fått ett tillstånd att tillverka kemikalier och som i ansökan uppgett att kemikalierna ska märkas på ett visst sätt måste rimligen märka kemikalierna på ett annat sätt om kemikalieinspektionens föreskrifter ändras.

3 och 5 §§

Av bestämmelserna kan man dra den slutsatsen att det är relativt enkelt för en prövningsmyndighet att ändra eller upphäva ett tillstånd om det t.ex. lämnats på felaktiga grunder eller förhållandena i omgivningen

ändrats. Bestämmelser om förfarandet vid prövning enligt de aktuella bestämmelserna ger dock den slutsatsen att möjligheterna är ytterst begränsade och att det kräver relativt omfattande åtgärder (tid och kostnader) från myndigheternas sida för att få ett tillstånd upphävt eller ändrat. Vissa regler är därutöver oklara.

Behövs en MKB enligt 6 kap vid omprövning/ändring 24 kap 3 §/24 kap 5 § eller ej? Det som styr är bestämmelserna i 21 kap 1 § punkt 7, 22 kap 1 § punkt 2, 6 kap 1 § och 2 § förordning om MKB. En ansökan ska innehålla en MKB enligt 22 kap 1 §, men bestämmelserna i 6 kap riktar sig till verksamhetsutövaren. Är det rimligt att t.ex. Naturvårdsverket ska genomföra en MKB-process för att ansöka om att Miljödomstolen upphäver ett tillstånd för en verksamhet då verksamhetsutövaren har vilselett miljödomstolen genom att lämna oriktiga uppgifter?

Det är en tillsynsuppgift att kontrollera om sådana förhållanden uppkommer att prövning enligt 24 kap 3 eller 5 §§ ska initieras (8 § förordning om tillsyn enligt miljöbalken). Om tillsynsmyndigheten är den kommunala nämnden måste den vända sig till länsstyrelsen, Naturvårdsverket eller Kammarkollegiet för att någon av dem ska initiera en prövning. Dessa myndigheter är då inte tillsynsmyndigheter och kan inte få fram annat underlag till ansökan än det tillsynsmyndigheten ger dem.

Bestämmelsen i 25 kap 3 § om att den som ansöker om omprövning enligt 24 kap 5 § ska svara för kostnader som uppkommer för andra motparter än tillståndshavaren gör att möjligheten att utnyttja omprövningsreglerna minskar ännu mer än de redan gör med tanke på de begränsningar som finns i 24 kap 5 § sista stycket och 31 § lag om införande av miljöbalken.

När det gäller prövning hos miljödomstolen enligt de aktuella paragraferna framgår det tydligt av miljöbalken vilka regler som gäller, se t.ex. 21 kap 1 § och 22 kap 1 §. Vid prövning hos annan myndighet är detta inte lika klart. På något lämpligt ställe bör det därför skrivas in att en prövning enligt 24 kap 3 eller 5 §§ ska göras på samma sätt som den prövning som sker när verksamhetsutövaren själv söker tillstånd.

7 §

Ansökan om prövning som avses i 24 kap 3 § kan gälla alla typer av tillstånd, godkännanden och dispenser enligt miljöbalken. Varför står det då i förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd – som enligt sin 1 § gäller miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, att ett beslut av länsstyrelse eller kommun att enligt 24 kap 7 § självmant ta upp frågan om omprövning av en verksamhet inte får överklagas? Borde inte detta istället stå i 24 kap – eller i var och en av de förordningar

som kan bli aktuella? Eller är det så att det bara är beslut om att ompröva miljöfarliga verksamheter om inte ska kunna överklagas?

8 §

En ansökan av en verksamhetsutövare om att ändra villkor för en verksamhet som prövas av miljödomstol är enligt 21 kap 1 § ett ansökningsmål. Av 22 kap 1 § framgår därmed vad en sådan ansökan ska innehålla. Det är dock sannolikt att det även finns verksamhetsutövare som bedriver verksamhet som prövats av andra myndigheter som kan komma att begära en prövning enligt 24 kap 8 §. Direkta regler om hur sådan prövning går till saknas. Det vore därför lämpligt med ett tillägg i paragrafen där det framgår att en ansökan enligt paragrafens bestämmelser ska innehålla och handläggas på samma sätt som en ansökan om tillstånd (om detta är avsikten).

13 § (andra stycket)

Det som föreskrivs gäller väl också enligt 24 kap 5 §?

25 kap

3 § (andra meningen)

Bestämmelsen kan innebära att det blir mycket kostsamt för den myndighet som begär omprövning av tillstånd eller villkor för en verksamhet. Det finns därmed risk för att bestämmelsen inte utnyttjas även om människors hälsa eller miljön skadas.

26 kap

3 § (andra stycket)

Här anges att kommunen inte bedriver tillsyn över miljöfarlig verksamhet som kräver tillstånd, motsvarande bestämmelse finns i 4 § förordning om tillsyn enligt miljöbalken. Enskilda avloppsanläggningar kräver tillstånd. Ingår då enskilda avlopp i punkten B4 i bilaga till förordning om tillsyn enligt miljöbalken (övrig miljöfarlig verksamhet som inte särskilt tas upp i bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd)? Sannolikt är det tänkt att kommunen ska bedriva tillsyn av enskilda avloppsanläggningar. Bestämmelsen i 3 § andra stycket bör för tydlighets skull ändras till ”som kräver tillstånd av länsstyrelse eller miljödomstol”.

14 §

Möjligen bör här finnas en hänvisning till lag om viten för att tillsynsmyndigheten inte ska glömma bort den lagen.

17 och 18 §§

Varför ska tillsynsmyndigheten samråda med Naturvårdsverket innan förordnande om rättelse enligt 18 § eller handräckning enligt 17 § begärs om kostnaden inte kan tas ut av verksamhetsutövaren. Är det kommunen som är tillsynsmyndighet så blir det ju kommunens egna pengar som riskeras. Dessutom finns möjlighet att kostnaderna kan ersättas via miljöskadeförsäkringen, 33 kap 3 §.

Förordning om tillsyn enligt miljöbalken

4 §

Se kommentar till 26 kap 3 §.

Bilaga

Det råder viss oklarhet rörande vilken myndighet som är tillsynsansvarig för nedlagda deponier, vilka är passiv miljöfarlig verksamhet, och vilken tillsynsmyndighet som är tillsynsansvarig för de föroreningar som denna miljöfarliga verksamhet orsakat (genom läckage av lakvatten till omgivningen). Här behövs ett klarläggande, underlag kan lämnas.

Ett sätt att klarlägga är att göra ett tillägg i punkten B1 *”Tillsynsmyndighetens tillsynsansvar när det gäller deponier som hade beteckningen A eller B i sin aktiva fas kvarstår även sedan den aktiva fasen upphört.”*

Förordning om verksamhetsutövarens egenkontroll

Förordningen har sannolikt inte uppmärksammats av alla som berörs om förordningen. Information bör sannolikt gå ut till bl.a. skolor, hotell och idrottsanläggningar. Om det är meningen att dessa verkligen ska beröras av egenkontrollförordningen via 38 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet.

Förordning om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken

2 kap

2 och 3 §§.

Om någon tillverkar eller använder sig av något material som definieras som avfall driver denna verksamhetsutövare både verksamhet i form av tillverkning eller produktion och avfallshantering. Det blir då alltså så att en och samma verksamhet klassas utifrån två olika punkter i bilagan till förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Exempel så klassas ett kartongbruk som tillverkar kartong av återvunnet papper enligt punkterna 21.12-1 (A) och 90.004-2 (B). Avgift ska då tas ut med 100 % när det gäller 21.12-1 och 25 % när det gäller 90.004-2. Hade samma verksamhet tillverkat kartong av jungfruligt material hade avgiften blivit lägre. Bestämmelsen kan därmed strida mot 2 kap 5 §.

28 kap

9 §

Varför nämns åklagare i bestämmelsen? En åklagare har bara möjlighet att agera i en situation som beskrivs i paragrafen om det är fråga om utredning av ett misstänkt brott, åklagaren har då särskilda befogenheter enligt annan lagstiftning – t.ex. att göra husrannsakan.

29 kap

5 §

Det är sannolikt tanken att den som inte utför förelagda undersökningar eller lämnar förelagda uppgifter till en tillsynsmyndighet ska kunna straffas för detta. Bestämmelsen behöver kompletteras så att detta blir tydligare t.ex. på följande sätt: ”.....denna balk, i föreskrifter eller i beslut enligt....”.

11 §

Många tillsynsmyndigheter uppfattar inte skillnaderna mellan att ett vitesföreläggande ofta är riktat till en juridisk person och att det är fysiska personer som straffas, inte heller skillnaderna mellan att ett vitesföreläggande avser en viss tidsperiod och en överträdelse av en bestämmelse kan ske både före och efter denna tidsperiod. Bestäm-

melsen i 11 § innebär att en fysisk person inte kan straffas om denne överträtt en bestämmelse vid en viss tidpunkt och det mot samma fysiska person fanns ett lagakraftvunnet vitesföreläggande som gällde vid just denna tidpunkt. Det kanske finns möjlighet att förtydliga bestämmelsen så att detta framgår.

30 kap

3 §

Möjligen bör tillsynsmyndighetens skyldighet att beslut om miljö-sanktionsavgifter tydliggöras t.ex. genom att första meningen ändras: *Tillsynsmyndigheten är skyldig att besluta om miljö-sanktionsavgift när en avgiftsbelagd överträdelse konstateras.* Anledningen är att det finns tillsynsmyndigheter som uppfattar reglerna som att det går att välja om man vill besluta om miljö-sanktionsavgift eller inte.

Nätverket

Tjänstemän i kommuner och på länsstyrelser som varit aktiva lärare på Miljöbalksutbildningens kurser.

Fackområde: M = Miljö & Hälsa, N = Natur & Kultur, F = Fysisk planering, J = Jurist

Stockholms län

Namn		Arbetsgivare	Adress	Ort	Fack omr
Alice	Ahoniemi	Nacka kommun	Miljö- & hälsoskydds-kontoret	131 81 Nacka	M
Per	Andersson	Miljöförvaltningen	Box 38024	100 64 Stockholm	M
Eva-Christina	Arvidsson	Länsstyrelsen Sthlm	Box 22067	104 22 Stockholm	M
Staffan	Asplind	Naturvårdsverket	Tillsynsenheten	106 48 Stockholm	M
Kristina	Berglund	Vallentuna kommun	Stadsarkitektkontoret	186 86 Vallentuna	F
Carl Johan	Bernelid	Miljöförvaltningen	Box 38024	100 64 Stockholm	F
Cristina	Björn	Stockholms stads-byggn.kontor	STRAT Box 8314	104 20 Stockholm	F
Ronua	Burehag	Länsstyrelsen Sthlm	Box 22067	104 22 Stockholm	N
Peter	Bylund	KSL	Göta Ark 190	118 72 Stockholm	F
Ann	Bölske	Länsstyrelsen Sthlm	Box 22067	104 22 Stockholm	M
Björn	Carlberg	Länsstyrelsen Sthlm	Box 22067	104 22 Stockholm	N
Bo G	Carlsson	Länsstyrelsen Sthlm	Box 22067	104 22 Stockholm	M, J
Eva	Dahlbäck	Nacka kommun	Miljö&Stadsbyggnad	131 81 Nacka	M
Robert	Domonkos	Länsstyrelsen Sthlm	Box 22067	104 22 Stockholm	M
Ulrika	Egerö	Stockholms stads-byggn.kontor	STRAT Box 8314	104 20 Stockholm	N
Bo	Ekstam	Miljöförvaltningen	Box 38024	100 64 Stockholm	F
Britta	Eliasson	Länsstyrelsen Sthlm	Box 22067	104 22 Stockholm	F
Lena	Embetsén	Miljöförvaltningen	Box 38024	100 64 Stockholm	M
Per	Enarsson	Miljöförvaltningen	Box 38024	100 64 Stockholm	N
Bertil	Engdahl	Miljöförvaltningen	Box 38024	100 64 Stockholm	M
Gunilla	Enggren	Österåkers kommun	Miljö- & hälsoskydds-kontoret	184 86 Åkersberga	M
Anita	Ericsson	Norrtälje kommun, Miljö- & hälsoskyddsförv.	Box 808	761 28 Norrtälje	M

Bengt	Eriksson	Länsstyrelsen Sthlm	Box 22067	104 22 Stockholm	F
Piroska	Forkman	Södertälje kommun	Miljöförvaltningen	151 89 Södertälje	F, M
Eva	Gyllensvärd	Länsstyrelsen Sthlm	Box 22067	104 22 Stockholm	F
Carl-Gustav	Hagander	Länsstyrelsen Sthlm	Box 22067	104 22 Stockholm	F
Reigun Thune	Hedström	Upplands Väsby kommun	Stadsarkitektkontoret	194 80 Upplands Väsby	N, F
Leif	Herlitz	Miljöförvaltningen	Box 38024	100 64 Stockholm	M
Birgitta	Hillbom	Upplands Väsby kommun	Miljö- & hälsoskydds-kontoret	194 80 Upplands Väsby	M
Inger	Holmqvist	Länsstyrelsen Sthlm	Box 22067	104 22 Stockholm	F
Ragnhild	Holmqvist	Miljöförvaltningen	Box 38024	100 64 Stockholm	M
Ann-Christine	Johnsson	Södertälje kommun, Kommunledn.kont.	Järnagatan 12, 3 tr	151 89 Södertälje	M, N, F, J
Lotta	Lauritz	Länsstyrelsen Sthlm	Box 22067	104 22 Stockholm	N, M, J
Bosse	Lidén	Österåkers kommun	Miljö- & hälsoskydds-kontoret	184 86 Åkersberga	F, M
Ann-Marie	Lidmark	Nature Associates	Vintertullstorget 20	116 43 Stockholm	M
Martin	Lindman	Miljöförvaltningen	Box 38024	100 64 Stockholm	N, F, M, J
Bo	Ljungberg	Södertälje kommun	Miljöförvaltningen	151 89 Södertälje	F, N
Anders	Lundin	Miljöförvaltningen	Box 38024	100 64 Stockholm	M
Laila	Noord	Länsstyrelsen Sthlm	Box 22067	104 22 Stockholm	F
Anders	Nylén	Länsstyrelsen Sthlm	Box 22067	104 22 Stockholm	N
Kristina	Ohlsson	KSL	Göta Ark 190	118 72 Stockholm	N
Malin	Olofsson	Länsstyrelsen Sthlm	Box 22067	104 22 Stockholm	M
Svante	Olsson	Stockholms stads-byggn.kontor	Söderort Box 8314	104 20 Stockholm	N
Katarina	Parker	Miljöförvaltningen	Box 38024	100 64 Stockholm	M
Lena	Pettersson	Länsstyrelsen Sthlm	Box 22067	104 22 Stockholm	M
Björn	Pettersson	Länsstyrelsen Sthlm	Box 22067	104 22 Stockholm	M
Dan Patrik	Ryman	Miljöförvaltningen	Box 38024	100 64 Stockholm	M
Maria	Röjvall	Miljöförvaltningen	Box 38024	100 64 Stockholm	M
Nils-Gunnar	Sahlman	Botkyrka kommun	Miljövärdsförvaltningen	147 85 Tumba	M, N, F
Kia	Salin	Brista Kraft AB		195 84 Märsta	M
Anders	Sandberg	Stockholms stads-byggn.kontor	STRAT Box 8314	104 20 Stockholm	F
Nils	Strehlenert	Länsstyrelsen Sthlm	Box 22067	104 22 Stockholm	M
Eva	Sunnerstedt	Miljöförvaltningen	Box 38024	100 64 Stockholm	M
Birgitta	Swahn	Länsstyrelsen Sthlm	Box 22067	104 22 Stockholm	M
Greger	Svensson	Sigtuna kommun	Miljö- & hälsoskydds-kontoret	195 85 Märsta	N
Andreas	Totschnig	Länsstyrelsen Sthlm	Box 22067	104 22 Stockholm	N, F
Stefan	Tröeng	Miljöförvaltningen	Box 38024	100 64 Stockholm	M
Carin	Wanbo	Länsstyrelsen Sthlm	Box 22067	104 22 Stockholm	F

Agneta	Westerberg	Upplands Väsby kommun	Miljö- & hälsoskydds-kontoret	194 80 Upplands Väsby	N, M, F
Patrik	Westerlund	Miljöförvaltningen	Box 38024	100 64 Stockholm	M
Lars-Erik	Wretblad	Stockholms stads-byggn.kontor	STRAT Box 8314	104 20 Stockholm	F

Uppsala län

Namn		Arbetsgivare	Adress	Ort	Fack omr
Jonas	Christensen	Uppsala kommun		751 04 Uppsala	J
Åke	Ekman	Uppsala kommun		751 04 Uppsala	M
Roger	Gustavsson	Länsstyrelsen		751 86 Uppsala	J
Nils	Hydén	Enköpings kommun		745 80 Enköping	M
Ulf	Lindblom	Länsstyrelsen		751 86 Uppsala	M
Olle	Lundgren	Länsstyrelsen		751 86 Uppsala	F
Agneta	Pettersson	Uppsala kommun		751 04 Uppsala	N
Björn	Ringström	Uppsala kommun		751 04 Uppsala	F
Leif	Sandin	Länsstyrelsen		751 86 Uppsala	M
Christer	Segeström	Länsstyrelsen		751 86 Uppsala	J

Södermanlands län

Namn		Arbetsgivare	Adress	Ort	Fack omr
Helén	Almberg	Eskilstuna kommun		621 86 Eskilstuna	
Karin	Bergkvist	Länsstyrelsen		611 86 Nyköping	
Ingela	Börjesson	Länsstyrelsen		611 86 Nyköping	
Lars Erik	Dahlin	Eskilstuna kommun		621 86 Eskilstuna	
Kajsa	Ericsson	Nyköpings kommun		611 83 Nyköping	
Jan	Hehme	Katrineholms kommun	Box 901	641 29 Katrineholm	
Bertil	Höje	Länsstyrelsen		611 86 Nyköping	
Ulf	Karlsson	Länsstyrelsen		611 86 Nyköping	
Kerstin	Kellerman	Katrineholms kommun	Box 901	641 29 Katrineholm	
Jan	Langö	Katrineholms kommun	Box 901	641 29 Katrineholm	
Staffan	Larsson	Eskilstuna kommun		621 86 Eskilstuna	
Mats	Lundström	Länsstyrelsen		611 86 Nyköping	
Ingela	Nilsson	Eskilstuna kommun		631 86 Eskilstuna	
Patrik	Nissen	Länsstyrelsen		611 86 Nyköping	
Mats	Nygren	Länsstyrelsen		611 86 Nyköping	
Per	Öhring	Länsstyrelsen		611 86 Nyköping	

Östergötlands län

<i>Namn</i>		<i>Arbetsgivare</i>	<i>Adress</i>	<i>Ort</i>	<i>Fack omr</i>
Yngwe	Blomberg	Kinda kommun		590 40 Kista	M
Björn	Claesson	Norrköpings kommun		601 81 Norrköping	M
Reidar	Danielsson	Linköpings kommun		581 81 Linköping	M
Inga-Lill	Forslund	Ödeshögs kommun		599 80 Ödeshög	M
Bo	Hultström	Länsstyrelsen E		581 86 Linköping	J
Annika	Israelsson	Länsstyrelsen E		581 86 Linköping	J
Jan	Johansson	Länsstyrelsen Örebro		701 86 Örebro	M
Jan	Kaller	Länsstyrelsen E		581 86 Linköping	J
Ragnhild	Klintberg	Linköpings kommun		581 81 Linköping	J
Sverker	Kärmsgård	Länsstyrelsen E		581 86 Linköping	N
Siv	Lejefors	Norrköpings kommun		601 81 Norrköping	J
Hans	Liman	Länsstyrelsen E		581 86 Linköping	F
Peter	Olofsson	Länsstyrelsen E		581 86 Linköping	M
Elisabeth	Omsäter	Länsstyrelsen E		581 86 Linköping	M
Jan	Persson	Länsstyrelsen E		581 86 Linköping	F
Kristina	Samuelsson	Länsstyrelsen E		581 86 Linköping	J
Eva	Siljeholm	Norrköpings kommun		601 81 Norrköping	N
Torsil	Slatte	Länsstyrelsen E		581 86 Linköping	M
Maria	Taberman	Länsstyrelsen E		581 86 Linköping	N

Jönköpings län

<i>Namn</i>		<i>Arbetsgivare</i>	<i>Adress</i>	<i>Ort</i>	<i>Fack omr</i>
Anne-Li	Fiskesjö	Länsstyrelsen		551 86 Jönköping	N
Lars	Fransson	Länsstyrelsen		551 86 Jönköping	F
Mats	Gustafsson	Nässjö kommun		571 80 Nässjö	M
Ben	Heimdal	Länsstyrelsen		551 86 Jönköping	J
Gunnel	Holmberg	Jönköpings kommun		551 89 Jönköping	F
Annelie	Johansson	Tranås kommun		573 82 Tranås	M
Jörgen	Jonasson	Värnamo kommun		331 83 Värnamo	M
Bengt	Josefsson	Länsstyrelsen		551 86 Jönköping	J
Göran	Kjell	Länsstyrelsen		551 86 Jönköping	J
Lisbeth	Merkert	Jönköpings kommun		551 89 Jönköping	M
Joen	Morales	Länsstyrelsen		551 86 Jönköping	M
Carl	Odelberg	Vetlanda kommun	Box 53	574 21 Vetlanda	N
Patrik	Risberg	Mullsjö kommun	Box 33	565 21 Mullsjö	M
Kerstin	Sollander	Länsstyrelsen		551 86 Jönköping	M

Per-Olof	Svensson	Länsstyrelsen		551 86 Jönköping	M
Claes	Verneck	Länsstyrelsen		551 86 Jönköping	F
Emma	Willaredt	Länsstyrelsen		551 86 Jönköping	M

Kronobergs län

Namn		Arbetsgivare	Adress	Ort	Fack omr
Elisabeth	Ardö	Länsstyrelsen		351 86 Växjö	N
Olof	Bernstone	Länsstyrelsen		351 86 Växjö	J
Bruno	Bjärnberg	Länsstyrelsen		351 86 Växjö	N
Järda	Blix	Länsstyrelsen		351 86 Växjö	F
Bengt	Johansson	Miljödomstolen vid Växjö Tingsrätt		351 86 Växjö	J
Carl-Philip	Jönsson	Länsstyrelsen		351 86 Växjö	M, N
Pål	Karlsson	Växjö kommun	Box 1222	351 12 Växjö	F
Leif	Karlsson	Länsstyrelsen		351 86 Växjö	M
Robert	Rosenqvist	Länsstyrelsen		351 86 Växjö	M
Staffan	Sundlöf	Länsstyrelsen		351 86 Växjö	N
Bo	Svensson	Alvesta kommun		342 80 Alvesta	F
Lars	Wennerstål	Växjö kommun	Box 1222	351 12 Växjö	M

Kalmar län

Namn		Arbetsgivare	Adress	Ort	Fack omr
Anna	Aleljung	Länsstyrelsen		391 86 Kalmar	N
Dea	Carlsson	Mönsterås kommun	Box 54	383 22 Mönsterås	M, F
Ove	Eriksson	Länsstyrelsen		391 86 Kalmar	M
Mattias	Hasselroth	Länsstyrelsen		391 86 Kalmar	M, J
Chatarina	Holmberg	Boverket	Box 534, Planavdelningen	371 23 Karlskrona	F
Tomas	Järnetun	Länsstyrelsen		391 86 Kalmar	N
Håkan	Knutsson	Länsstyrelsen		391 86 Kalmar	M, J
Hans	Lundgren	Emmaboda kommun	Box 54	361 21 Emmaboda	M
Kaj	Nilsson	Oskarshamn kommun	Box 706	572 28 Oskarshamn	M
Lena	Nilsson	Länsstyrelsen		391 86 Kalmar	M
Karl-Gustaf	Nylander	Länsstyrelsen		391 86 Kalmar	J
Peter	Skoglund	Åklagarkammaren i Kalmar	Box 105	391 21 Kalmar	J
Stefan	Svenaesus	Länsstyrelsen		391 86 Kalmar	N
Mariann	Teurnell Söderlund	Västerviks kommun		593 80 Västervik	M
Magnus	Thörnqvist	Länsstyrelsen		391 86 Kalmar	F, J
Lennart	Weiman	Länsstyrelsen		391 86 Kalmar	F
Eva	Öberg	Kalmar kommun	Box 611, Samhälls- byggnadskontoret	391 26 Kalmar	M, F, J

Gotland län

<i>Namn</i>	<i>Arbetsgivare</i>	<i>Adress</i>	<i>Ort</i>	<i>Fack omr</i>
Stellan Hedgren	Länsstyrelsen		621 85 Visby	N
Lena Johansson	Länsstyrelsen Gotland/Stockholm		621 85 Visby	J
Per Junker	Länsstyrelsen		621 85 Visby	M
Nils Strehlenert	Länsstyrelsen Stockholm		104 22 Stockholm	J
Mattias Vejlsens	Gotlands kommun		621 81 Visby	M

Blekinge län

<i>Namn</i>	<i>Arbetsgivare</i>	<i>Adress</i>	<i>Ort</i>	<i>Fack omr</i>
Lars Bengtsson	Länsstyrelsen		371 86 Karlskrona	M
Lars Bergenudd	Sölvesborg kommun	Box 30	294 80 Sölvesborg	N
Staffan Dahlberg	Länsstyrelsen		371 86 Karlskrona	J
Lars Hederström	Olofström kommun	Box 302	293 24 Olofström	F
Johan Israelsson	Sölvesborg kommun	Box 30	294 80 Sölvesborg	M
Anette Johansson	Sölvesborg kommun	Box 30	294 80 Sölvesborg	F
Ingvar Karlsson	Länsstyrelsen		371 86 Karlskrona	M
Anders Klar	Karlskrona kommun		371 32 Karlskrona	M, N
Karl Gustaf Nylander	Länsstyrelsen		391 86 Kalmar	J
Monika Oredsson	Länsstyrelsen		371 86 Karlskrona	M
Johan van Reis	Sölvesborg kommun	Box 30	294 80 Sölvesborg	K
Bo Wildroos	Karlshamn kommun		374 81 Karlshamn	M
Torgny von Wachenfeldt	Sölvesborg kommun	Box 30	294 80 Sölvesborg	M

Skåne län

<i>Namn</i>	<i>Arbetsgivare</i>	<i>Adress</i>	<i>Ort</i>	<i>Fack omr</i>
Carola af Klintberg	Länsstyrelsen		205 15 Malmö	M
Pergöran Andersson	Malmö stad		205 80 Malmö	M
Sten-Inge Arnesson	Kemika Kemi AB	Box 902	251 09 Helsingborg	M
Christine Axentjärn	Länsstyrelsen		205 15 Malmö	F
Anders Bengtsson	Länsstyrelsen		205 15 Malmö	J
Tore Bernstrup	Helsingborgs kommun		251 89 Helsingborg	F
Björn Berséus	Ängelholms kommun		262 80 Ängelholm	M
Håkan Bladh	Simrishamns kommun		272 80 Simrishamn	M
Maria Bouvin	Länsstyrelsen		205 15 Malmö	M
Marianne Bäck	Länsstyrelsen		205 15 Malmö	M
Torsten Dahlgren	Länsstyrelsen		205 15 Malmö	N
Mats Davidsson	Länsstyrelsen		205 15 Malmö	F

Erik	de Maré	Malmö stad		205 80 Malmö	J
Göran	Edvinsson	Bromölla kommun		295 21 Bromölla	M
Hans	Eliasson	Kristianstads kommun		291 32 Kristianstad	M
Kent	Elwér	Burlövs kommun	Box 53	232 21 Ariöv	N
Peter	Erlöv	Hörby kommun	Rektorsgatan 6	242 32 Hörby	M
Ola	Gustavsson	Malmö stad		205 80 Malmö	M
Högni	Hansson	Landskrona kommun		261 80 Landskrona	M
Gregor	Holmgren	Helsingborgs kommun		251 89 Helsingborg	M
Lennart	Höglind	Lunds kommun	Vårfrugatan 1 B	223 50 Lund	M
Göran	Jansson	Länsstyrelsen		205 15 Malmö	M
Åke	Larsson	Malmö stad		205 80 Malmö	M
Anders	Larsson	Länsstyrelsen		205 15 Malmö	N
Kent	Ljungberg	Länsstyrelsen		205 15 Malmö	F
Kaj	Magnusson	Länsstyrelsen		205 15 Malmö	M
Stefan	Malmberg	Länsstyrelsen		205 15 Malmö	F
Göran	Mattiasson	Länsstyrelsen		205 15 Malmö	N
Ingemar	Mattsson	Burlövs kommun	Box 53	232 21 Ariöv	M
Widar	Narvelo	Helsingborgs kommun		251 89 Helsingborg	N
Kerstin	Nilemark	Höganäs kommun		263 82 Höganäs	F
Jörgen	Nilsson	Länsstyrelsen		205 15 Malmö	N
Maria	Nitare	Länsstyrelsen		205 15 Malmö	M
Anita	Olsson	Länsstyrelsen		205 15 Malmö	F
Jan	Rannek	Hässleholms kommun		281 80 Hässleholm	M
Gösta	Regnell	Länsstyrelsen		205 15 Malmö	N
Agneta	Sallehed-Canneroth	Länsstyrelsen		205 15 Malmö	M, F
Bo	Selmer	Lunds kommun		223 59 Lund	M
Peter	Svensson	Helsingborgs kommun		251 89 Helsingborg	M
Sven-Inge	Svensson	Hässleholms kommun		281 80 Hässleholm	M
Kristian	Wennberg	Länsstyrelsen		205 15 Malmö	M
Claes-Inge	Wennström	Malmö kommun	Postiljonsgatan 7	227 36 Lund	M
Rickard	Åkesson	Höganäs kommun		263 82 Höganäs	M
Lena	Åkesson	Länsstyrelsen		205 15 Malmö	M

Hallands län

Namn	Arbetsgivare	Adress	Ort	Fack omr	
Börje	Andersson	Länsstyrelsen		301 86 Halmstad	M, J, N, F
Peter	Ardö	Laholms kommun		312 80 Laholm	M, J, N, F
Jerry	Blomqvist	Halmstads kommun	Miljö- & hälsoskydds-kontoret, Box 153	301 05 Halmstad	M, N, F

Maud	Engqvist	MHK	Varbergs kommun	432 80 Varberg	M, N, J
Cecilia	Giese-Hagberg	Länsstyrelsen		301 86 Halmstad	J
Helena	Johansson	Laholms kommun	Miljö- & hälsoskydds- kontoret	312 80 Laholm	M, N, J
Eva	Mill	Laholms kommun		312 80 Laholm	N, F
Mauritz	Sandholm	Länsstyrelsen		301 86 Halmstad	M, N, J
Bertil	Wahlstrand	MHK	Kungsbacka kommun	434 81 Kungsbacka	M, J, N, F
Ingegärd	Widerström	Länsstyrelsen		301 86 Halmstad	F, N
Hans	Zetterling	Länsstyrelsen		301 86 Halmstad	M, F N, J

Västra Götalands län

Namn		Arbetsgivare	Adress	Ort	Fack omr
Thomas	Ahlstrand	Åklagarämbetet	Box 2565	403 17 Göteborg	J
Ivar	Alvarsson	Planeringskontoret		442 81 Kungsälv	M
Stefan	Andersson	Uddevalla kommun		451 81 Uddevalla	M, F
Magnus	Andersson	Tanums kommun		457 81 Tanumshede	M
Ulf	Andréasson	Dals-Eds kommun	Box 31	668 21 Ed	M
Gunnar	Barrefors	Länsstyrelsen		403 40 Göteborg	M
Margareta	Berg	Länsstyrelsen		403 40 Göteborg	J
Monica	Börjesson	Göteborgs Universitet	Bönås	515 93 Seglora	M
Eva	Carlford	Stadsbyggnadskontoret	Box 2554	403 17 Göteborg	F
Ann	Dahlberg	Länsstyrelsen		403 40 Göteborg	J
Ragnar	Davidsson	Trollhättans kommun		461 83 Trollhättan	M
Peter	Edman	Länsstyrelsen		532 23 Skara	M
Helena	Emanuelsson	Miljöförvaltningen	Box 360	401 25 Göteborg	J
Monica	Ericson	Bygg och miljökontor		433 82 Partille	M
Beril	Fermstad	Marks kommun	Miljökontoret	511 80 Kinna	M
Kerstin	Frank	Karlsborgs kommun		546 82 Karlsborg	M
Leif	Fred	Lerums kommun		443 80 Lerum	F
Bengt	Fritzell	Länsstyrelsen		403 40 Göteborg	N
Lars	Fröding	Dals-Eds kommun	Box 31	668 21 Ed	M
Eva	Griphammar	Länsstyrelsen		462 82 Vänersborg	M
Ingvar	Göran	Miljöförvaltningen	Box 360	401 25 Göteborg	M
Bo	Hallgren	Sotenäs kommun		456 80 Kungshamn	F
Jörgen	Hammarström	Lidköpings kommun		531 88 Lidköping	N
Nina	Hansson	Länsstyrelsen		391 86 Kalmar	M
Monica	Helström	Borås kommun		501 80 Borås	J
Björn	Hermansson	Melleruds kommun		464 80 Mellerud	M
Jörel	Holmberg	Skövde kommun		541 83 Skövde	N

Anders	Hultberg	Vänersborgs kommun		462 85 Vänersborg	M
Göran	Husebye	Miljöförvaltningen	Box 360	401 25 Göteborg	M
Eva	Högmark	Länsstyrelsen		462 82 Vänersborg	J
Gunilla	Jansson	Scandiakonsult tidigare Länsstyrelsen	Box 5443	402 27 Göteborg	M
Lars-Erik	Jevås	Miljö- & hälsoskydds- kontoret		431 82 Mölndal	M
Martin	Juneholm	Faluns kommun		791 83 Falun	M
Karin	Kjellberg	Skövde kommun		541 83 Skövde	N
Lars	Klevenstam	Länsstyrelsen		462 82 Vänersborg	J
Lennart	Krook	Falköpings kommun		521 81 Falköping	F
Lena	Kullander	Borås kommun		501 80 Borås	J
Margareta	Lannér- Hagentoft	Länsstyrelsen		403 40 Göteborg	F
Johan	Larsson	Länsstyrelsen		462 82 Vänersborg	N, F
Sören	Larsson	Uddevalla kommun		451 81 Uddevalla	M, F
Peter	Lindroos	Länsstyrelsen	Fysisk planering	403 40 Göteborg	F
Ann	Lundström	Miljöförvaltningen	Box 360	401 24 Göteborg	M
Guðrun	Magnusson	Länsstyrelsen		462 82 Vänersborg	M
Angeta	Melland-Regnér	Borås kommun		501 80 Borås	J
Ulf	Moback	Stadsbyggnadskontoret	Box 2554	403 40 Göteborg	F
Göran	Molin	Molins Framtidsstudier	Fågelfångareg 24	414 75 Göteborg	F
Urban	Möller	Vara kommun		534 81 Vara	J
Torbjörn	Nilsson	Planeringskontoret		442 81 Kungälv	N
Hannes	Nilsson	Marks kommun	Miljökontoret	511 80 Kinna	M
Carina	Nyhammer	Falköpings kommun		521 81 Falköping	M
Boel	Olin	Uddevalla kommun		451 81 Uddevalla	M
Per	Olsson	Uddevalla kommun		451 81 Uddevalla	M
Renée	Olsåker	Melleruds kommun		464 80 Mellerud	M
Fredrik	Palm	Trollhättans kommun		461 83 Trollhättan	M
Ann-Marie	Pettersson	Strömstads kommun		452 80 Strömstad	M
Lars-Olof	Ramnelid	Länsstyrelsen		462 82 Vänersborg	N
Ann-Marie	Ramnerö	Miljöförvaltningen	Box 360	401 25 Göteborg	M
Jens	Rasmussen	Länsstyrelsen		542 85 Mariestad	F
Ulrika	Samuelsson	Länsstyrelsen		462 82 Vänersborg	M
Per-Olof	Samuelsson	Trollhättans kommun		461 83 Trollhättan	M
Jan	Sandel	Färgelanda kommun		458 80 Färgelanda	M
Hans-Göran	Sandqvist	Bengtstads kommun	Box 14	666 21 Bengtstads	M
Magnus	Sandström	Länsstyrelsen		403 40 Göteborg	J
Torbjörn	Schafferer	Länsstyrelsen		403 40 Göteborg	N
Rikard	Setterlid	Vinge advokatbyrå, fd Miljöförvaltningen	Box 11025	404 21 Göteborg	J
Ingegerd	Svensson	Borås kommun		501 80 Borås	M

Solveig	Svensson	Svenljunga kommun		512 80 Svenljunga	M
Bo	Svärd	Miljöförvaltningen	Box 360	401 25 Göteborg	M
Lars	Sylvén	Mariestads kommun		542 86 Mariestad	M
Alf	Thor	Herrjunga kommun	Box 201	524 23 Herrjunga	M
Maria	Tordarsson	Länsstyrelsen		542 85 Mariestad	M
Gudrun	Törnström	Länsstyrelsen		403 40 Göteborg	M
Monnique	Wannding	Länsstyrelsen		462 82 Vänersborg	J
Lars	Wilke	Bygg och miljöförvalt		444 82 Stenungsund	M
Gunnar	Wockatz	Länsstyrelsen		462 82 Vänersborg	F
Tomas	Österlund	Regionens Hus Västra Götaland	Box 1726	501 17 Borås	M

Värmlands län

Namn		Arbetsgivare	Adress	Ort	Fack omr
Kerstin	Berg	Karlstads kommun		651 84 Karlstad	F
Inger	Berggrén	Länsstyrelsen		651 86 Karlstad	F
Lars	Furuholm	Länsstyrelsen		651 86 Karlstad	N
Olof	Hallén	Ärvika kommun		671 81 Ärvika	M
Lars-Ove	Olsson	Länsstyrelsen		651 86 Karlstad	J
Eva	Olsson	Länsstyrelsen		651 86 Karlstad	J
Mikael	Schultz	Karlstads kommun		651 84 Karlstad	M
Sven-Gunnar	Sjökvist	Länsstyrelsen		651 86 Karlstad	M
Ingrid	Tidemalm	Torsby kommun		685 80 Torsby	M
Hans	Wennerholm	Karlstads kommun		651 84 Karlstad	N

Örebro län

Namn		Arbetsgivare	Adress	Ort	Fack omr
Lotta	Carlström	Länsstyrelsen		701 86 Örebro	M
Peter	Ekelund	Länsstyrelsen		701 86 Örebro	M
Eva	Ekelöf	Örebro kommun	Box 30700	701 35 Örebro	M
Owe	Ekhalm	Örebro kommun	Box 30700	701 35 Örebro	M
Leif	Fridh	Karlskoga kommun		691 83 Karlskoga	M
Bo	Grönlund	Länsstyrelsen		701 86 Örebro	J
Göran	Janzon	Länsstyrelsen		701 86 Örebro	N
Jan	Johansson	Länsstyrelsen		701 86 Örebro	M
Olle	Karlsson	Länsstyrelsen		701 86 Örebro	F
Elisabeth	Lindblad	Länsstyrelsen		701 35 Örebro	F
Margareta	Lindkvist	Nora kommun		713 80 Nora	N
Anna	Persson	Lindesberg kommun		711 80 Lindesberg	M
Thomas	Åkesson	Örebro kommun	Box 30700	701 35 Örebro	M

Västmanlands län

<i>Namn</i>		<i>Arbetsgivare</i>	<i>Adress</i>	<i>Ort</i>	<i>Fack omr</i>
Helén	Bernell	Vägverket Region Mälardalen	Box 1140	631 80 Eskilstuna	F
Thomas	Forsberg	Surahammars kommun	Miljöförv, Box 203	735 23 Surahammar	M
Katarina	Hogfeldt	Länsstyrelsen	Miljöenheten	721 86 Västerås	M
Christer	Johnsson	Heby kommun	Miljöförvaltningen	744 88 Heby	M, F
Stefan	Karlmark	Åklagarkammaren, Västerås åklagardist.	Box 21	722 11 Västerås	J
Inger	Karlsson	Västerås stad	Miljöförvaltningen	721 87 Västerås	M
Hans	Lindgren	Länsstyrelsen	Samhällsbyggn.enh	721 86 Västerås	M, F
Jan	Moberg	Länsstyrelsen	Miljöenheten	721 86 Västerås	N
Jan	Pesula	Länsstyrelsen	Juridiska enheten	721 86 Västerås	M, J
Thomas	Pettersson	Länsstyrelsen	Miljöenheten	721 86 Västerås	N
Björn	Sälde	Miljödomstolen Stockholm	Box 8307	104 20 Stockholm	J
Mikael	Wulff	Västerås stad	Miljöförvaltningen	721 87 Västerås	M

Dalarnas län

<i>Namn</i>		<i>Arbetsgivare</i>	<i>Adress</i>	<i>Ort</i>	<i>Fack omr</i>
Sten	Carlberg	Länsstyrelsen		791 84 Falun	J
Anna	Devols	Falu kommun		791 83 Falun	N
Magnus	Eklund	Älvdalens kommun	Box 100	796 22 Älvdalen	M
Göran	Eriksson	Ludvika kommun		771 82 Ludvika	M
Lars	Ingelström	Länsstyrelsen		791 84 Falun	F
Janet	Jandér	Länsstyrelsen		791 84 Falun	N
Bo	Jernberg	Smedjebackens kn		777 81 Smedjebacken	M
Börje	Larsson	Ludvika kommun		771 82 Ludvika	F
Ove	Persson	Gagneft kommun	Box 1	780 41 Gagnef	N
Lennart	Sandgren	Länsstyrelsen		791 84 Falun	M
Inger	Svanström	Länsstyrelsen		791 84 Falun	J
Leif	Wikström	Länsstyrelsen		791 84 Falun	F

Gävleborgs län

<i>Namn</i>		<i>Arbetsgivare</i>	<i>Adress</i>	<i>Ort</i>	<i>Fack omr</i>
Eva	Brännlund	Länsstyrelsen		801 70 Gävle	M
Sven	Jansson	Länsstyrelsen		801 70 Gävle	M
Jan-Åke	Johansson	Länsstyrelsen		801 70 Gävle	N
Jenny	Jonsson	Hudiksvall kommun		824 80 Hudiksvall	M
Mikael	Lif	Gävle kommun	Box 36	801 02 Gävle	F
Ingemar	Olofsson	Söderhamn kommun		826 80 Söderhamn	F
Åsa	Törngren	Ovanåkers kommun		828 80 Edsbyn	N
Helen	Åleskog	Gävle kommun		801 84 Gävle	J

Västernorrlands län

<i>Namn</i>		<i>Arbetsgivare</i>	<i>Adress</i>	<i>Ort</i>	<i>Fack omr</i>
Lars	Berglund	Örnsköldsviks kommun		891 88 Örnsköldsvik	M
Mats	Bäck	Sundsvall kommun		851 85 Sundsvall	M
Inger	Edin	Örnsköldsviks kommun		891 88 Örnsköldsvik	M
Anders	Enroth	Länsstyrelsen		871 86 Härnösand	J
Kjell	Färnkvist	Länsstyrelsen		871 86 Härnösand	M
Stefan	Grundström	Timrå kommun		861 82 Timrå	M, N
Andreas	Lindström	Örnsköldsviks kommun		891 88 Örnsköldsvik	M, N F
Birgitta	Norberg	Länsstyrelsen		871 86 Härnösand	N
Christer	Persson	Timrå kommun		861 82 Timrå	M
Gunilla	Rudehill	Sollefteå kommun		881 80 Sollefteå	F
Birgitta	Westerlind	Länsstyrelsen		871 86 Härnösand	M

Jämtlands län

<i>Namn</i>		<i>Arbetsgivare</i>	<i>Adress</i>	<i>Ort</i>	<i>Fack omr</i>
Erik	Berglund	Länsstyrelsen		831 86 Östersund	J
Monica	Eurenus	Länsstyrelsen		831 86 Östersund	M
Martin	Jakobsson	Östersunds kommun	Rådhuset	831 82 Östersund	N
Krister	Jarlås	Åklagarmyndigheten	Box 707	831 28 Östersund	J
Reidar	Karlsson	Länsstyrelsen		831 86 Östersund	M
Hans	Lewholt	Östersunds kommun	Rådhuset	831 82 Östersund	M
Eva	Lindberg	Länsstyrelsen		831 86 Östersund	M
Kaj	Wejander	Länsstyrelsen		831 86 Östersund	F

Västerbottens län

<i>Namn</i>		<i>Arbetsgivare</i>	<i>Adress</i>	<i>Ort</i>	<i>Fack omr</i>
Tage	Aronsson	Vännäs kommun		911 81 Vännäs	M
Jens	Backman	Länsstyrelsen		901 86 Umeå	N
Bo	Berge	Länsstyrelsen		901 86 Umeå	F
Jan	Bjuhr	Vindeln kommun		922 81 Vindeln	M
Bertil	Bondesson	Miljödomstolen		901 04 Umeå	J
Lars	Brännström	Umeå kommun		901 84 Umeå	M
Anders	Enefjöm	Umeå kommun		901 84 Umeå	N
Elisabeth	Eriksson	Lycksele kommun		921 81 Lycksele	M
Ingela	Forsberg	Lycksele kommun		921 81 Lycksele	N
Nicke	Grahn	Dorotea kommun		917 81 Dorotea	M
Percy	Gustavsson	Länsstyrelsen		901 86 Umeå	J

Tomas	Johansson	Länsstyrelsen		901 86 Umeå	J
Lars	Magnusson	Åklagarkammaren		972 31 Luleå	J
Lena	Nilsson	Länsstyrelsen		901 86 Umeå	M
Mats	Näslund	Nordmaling kommun		914 81 Nordmaling	M
Kristina	Näslund	Skellefteå kommun		931 85 Skellefteå	M
Kerstin	Sanblom-Wallgren	Skellefteå kommun		931 85 Skellefteå	F
Göran	Åström	Länsstyrelsen		901 86 Umeå	M

Norrbottens län

<i>Namn</i>		<i>Arbetsgivare</i>	<i>Adress</i>	<i>Ort</i>	<i>Fack omr</i>
Ulf	Bergelin	Luleå kommun		971 85 Luleå	N
Gustav	Bjelle	Länsstyrelsen		971 86 Luleå	J
Mats-Åke	Bygdemark	Luleå kommun		971 85 Luleå	M
Holger	Hansson-Palo	Bodens kommun		961 86 Boden	M
Ulf	Hedman	Piteå kommun		941 85 Piteå	M
Rickard	Holmgren	Länsstyrelsen		971 86 Luleå	M
Annika	Lindgren	Länsstyrelsen		971 86 Luleå	M
Katarina	Nilsson	Pajala kommun		984 85 Pajala	M, F
Mary	Rosenfors	Kiruna kommun		981 85 Kiruna	M
Bo	Sundström	Luleå kommun		971 85 Luleå	F
Christer	Svärd	Länsstyrelsen		971 86 Luleå	F
Iris	Takkala	Gällivare kommun		982 81 Gällivare	M
Anna	von Sydow	Länsstyrelsen		971 86 Luleå	N